కును, ముహుః = మాటికి, అభయదాం = అభయము నిచ్చుచున్నదియు, అచ్యుతశ్రియం-అచ్యుత=నశింపనటువంటి, శ్రియం=రూపలావణ్యసంపత్తుగలిగిన, లక్ష్మీం=లక్ష్మీదేవిని, ధ్యాయేత్ =ధ్యానింపవలయును.

తా. మిక్కిలి నవ్వుచున్న ముఖముగలిగినదియు, మెఱుపు కాంతి వంటి కాంతిగలిగిన శ్రేష్ఠమగు వస్త్రమును ధరించినదియు, ఆభరణములచేత సంపూర్ణురాలైనదియు, మంచి ప్రకాశముగలిగినదియు, పద్మాసనరూప మంచున కర్ణభూషణమును, పద్మములయొక్క జంటను, బంగారు పాత్రమును ధరించుచున్నదియు, ధరిత్రియగు నారాయణమూర్తితో కూడియున్నదియు, వాగ్ అను పలుమా అభయప్రదానముఁజేయుచున్నదియు, నశింపనటువంటి రూపలావణ్యసంపదగలిగినదియు నైన, లక్ష్మీదేవిని భక్తుఁడైనవాఁడు ధ్యానింప వలయును.

ఇత్యాథర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే

ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్రమ్

సంపూర్ణమ్.

---

శ్రీ ర స్తు.

# నా రా య ణ హృ ద య ము

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

హరిః ఓమ్. అస్య శ్రీనారాయణహృదయస్తోత్రమహామంత్రస్య భార్గవఋషిః, అనుష్టుప్ఛందః, లక్ష్మీనారాయణో దేవతా లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః.

అథ న్యాసమ్.

ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి అంగుష్ఠాభ్యాం నమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి తర్జనీభ్యాం నమః.
ఓం నారాయణః పరో దేవ ఇతి మధ్యమాభ్యాం నమః.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి అనామికాభ్యాం నమః.
ఓం నారాయణః పరో ధర్మ ఇతి కనిష్ఠికాభ్యాం నమః.
ఓం విశ్వం నారాయణస్స్వాహా ఇతి కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః.
ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి హృదయాయ నమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి శిరసే స్వాహా.
ఓం నారాయణః పరో దేవ ఇతి శిఖాయై వషట్.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి కవచాయ హుమ్.
ఓం నారాయణః పరో ధర్మ ఇతి నేత్రాభ్యాం వౌషట్.
ఓం విశ్వం నారాయణస్స్వాహా ఇతి అస్త్రాయ ఫట్.
లక్ష్మీవక్ష—

అథదిగ్బంధః.

ఓం విద్యాస్త్రాదిదిశాబంధః, ఓం నమస్సుదర్శనాయ సహస్రారాయ హుం, ఫట్, బధ్నామి. నమశ్చక్రాయ స్వాహా, ఇతి ప్రతిదిశంయోజ్యం. ఇంద్రాద్యైందిశి ఓం నమస్సుదర్శనాయ సహస్రారాయ హుం, ఫట్, బధ్నామి. నమశ్చక్రాయ స్వాహా (1), యామ్యాం దిశి..........స్వాహా (2), వారుణ్యాందిశి..........స్వాహా (3), కౌబేర్యాందిశి.......... స్వాహా (4).

అథ ధ్యానమ్.

శ్లో. ఉద్యదాదిత్యసంకాశం పీతవస్త్రం చతుర్భుజమ్,
శంఖచక్రగదాపాణిం ధ్యాయేల్లక్ష్మీపతిం హరిమ్.

టీ. ఉద్యత్...సంకాశం = ఉద్యత్ = ఉదయించుచున్న, ఆదిత్య సంకాశం=సూర్యునితో సమానమైన ప్రకాశముగలవాఁడును, పీతవస్త్రం - పీత=పచ్చనైన, వస్త్రం=చేలముగలవాఁడును, చతుర్భుజం=నాలుగు భుజములు గలవాఁడును, శంఖ...పాణిం - శంఖ=శంఖము, చక్ర = చక్రాయుధము, గదా=గద, పాణిం=హస్తములయందు గలవాఁడును, లక్ష్మీపతిం = శ్రీపతి యయిన, హరిం = శ్రీమహావిష్ణువు, ధ్యాయేత్ = (భక్తుఁడయినవాఁడు) ధ్యానము సేయవలయును.

తా. ఉదయించుచుండు సూర్యునికాంతివంటి కాంతిగలవాఁడును, పీతాంబరము ధరించినవాఁడును, నాలుగుభుజములు గలవాఁడును, శంఖము చక్రము గద మొదలయినవి హస్తములయందు గలవాఁడును, లక్ష్మీపతియు నగు శ్రీమహావిష్ణువు (భక్తుఁడయినవాఁడు) ధ్యానించవలెను.

త్రైలోక్యాధారచక్రే తదుపరికమఠః తత్ర చానంతభోగీ
తన్మధ్యే భూమిపద్మాం కులశిఖరదళం కర్ణికాభూతమేరుమ్



తత్రస్థం శాన్తమూర్తిం మణిమయమకుటం కుణ్డలోద్భాసితాఙ్గం
లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం సరసిజనయనం సంతతం చిన్తయామి.

టీ. త్రైలోక్యాధారశక్తిః - త్రైలోక్య = మూఁడులోకములకు, ఆధార=ఆధారభూతమయిన, శక్తిః=శక్తియు, తదుపరి=ఆయాధార శక్తిపైన, కమఠః=ఆదికూర్మము, తత్ర చ=ఆకూర్మమునందును, (అనఁగా కూర్మమునందును), అనన్తభోగీ = ఆదిశేషుఁడును, తన్మధ్యే = ఆశేషునియొక్క తలయందు, కులశిఖరదళం - కులశిఖర=కులపర్వతములనె, దళం = రేకులుగలది యును, కర్ణికాభూతమేరుం - కర్ణికాభూత=నడిమి మిద్దెయయిన, మేరుం= మేరుపర్వతముగల, భూమిపద్మాం = భూమియనెడి కమలమును, తత్రస్థం= అచ్చటనున్నవాఁడును, శాంతమూర్తిం=శాంతాకారుఁడును, మణిమయమకుటం - మణిమయ = రత్నవికారమయిన, మకుటం = కిరీటముగలవాఁడును, కుణ్డల ... అఙ్గం - కుణ్డల=మకరకుండలములచేత, ఉద్భాసిత=ప్రకాశింపఁ బడిన, అఙ్గం=శరీరము గలవాఁడును, లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం = లక్ష్మీసహితుం డయిన, నారాయణాఖ్యం = నారాయణుఁడనుపేరుగల, సరసిజనయనం= తామరపువ్వులవంటి కన్నులుగల శ్రీమహావిష్ణువును, సంతతం = ఎల్లప్పుడును, చిన్తయామి=ధ్యానించుచున్నాఁడను.

తా. త్రిలోకముల కాధారశక్తియు, ఆశక్తిపైన ఆదికూర్మమునందు ఆదిశేషుఁడును, ఆ యాదిశేషునియొక్క శిరస్సునందుగల పర్వతములనెడి రేకులుగలదియును, నడిమిమిద్దెయయిన మేరుపర్వతముగల భూమియనెడి పద్మమునందు నివసించువాఁడును, శాంతస్వరూపుఁడును, రత్నమయమయిన కిరీటము, మకరకుండలములచేతఁ బ్రకాశింపఁబడిన దేహము గలవాఁడును, పద్మములవంటి నేత్రములుగలవాఁడును, లక్ష్మీసహితుఁడు నగు నారాయణుఁడను పేరుగల శ్రీమహావిష్ణువును, నేనెల్లప్పుడును ధ్యానించు చున్నాఁడను.

అథ న్యాసః.

అస్య శ్రీ నారాయణ హృదయస్తోత్రమహామన్త్రస్య బ్రహ్మా ఋషిః, అనుష్టుప్ఛన్దః, నారాయణో దేవతా, నారాయణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః.

ఓమ్.—నారాయణః పరంజ్యోతిరాత్మా నారాయణః పరః,
నారాయణ పరంబ్రహ్మ నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౧

టీ. పరం=శ్రేష్ఠమయిన, జ్యోతిః=తేజస్సు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయిన, ఆత్మా=ఆత్మస్వరూపము, (అనఁగా పరమాత్మ) నారాయణః=విష్ణువు, పరంబ్రహ్మ-పరం=సర్వోత్తమమయిన, బ్రహ్మ=బ్రహ్మయు, (అనఁగా పరబ్రహ్మమును), నారాయణః=విష్ణువు, హేనారాయణ=ఓ శ్రీమహావిష్ణూ! తే=నీకొఱకు, నమః=నమస్కారము, అస్తు=అగుఁగాక.

తా. సులభము.

నారాయణః పరోదేవో ధాతా నారాయణః పరః,
నారాయణః పరంధాతా నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౨

టీ. పరోదేవః-పరః=ఉత్తమమయినటువంటి, దేవః=దేవత, నారాయణః=శ్రీమహావిష్ణువు, పరః = శ్రేష్ఠమయినటువంటి, ధాతా = సృష్టికర్త, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధాతా=పోషకుఁడు, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణః పరంధామ ధ్యానం నారాయణః పరమ్,
నారాయణః పరోధర్మో నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౩

టీ. పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధామ=స్థానము, నారాయణః = నారాయణుఁడు, పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధ్యానం=ధ్యానము, నారాయణః = నారాయణుఁడు, పరః = శ్రేష్ఠమయిన, ధర్మః=ధర్మము, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...



నారాయణః పరోవేద్యః విద్యా నారాయణః పరా,
విశ్వం నారాయణస్సాక్షాన్నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౪

టీ. పరః=శ్రేష్ఠమయిన, వేద్యః=తెలియఁదగినవాఁడు, నారాయణః=విష్ణువు, పరా=శ్రేష్ఠమయినటువంటి, విద్యా=విద్య, నారాయణః = విష్ణువు, సాక్షాత్=ప్రత్యక్షముగా, విశ్వం=ప్రపంచము, నారాయణః = విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణాద్విధిర్జాతో జాతో నారాయణాద్భవః,
జాతో నారాయణాదింద్రో నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౫

టీ. నారాయణాత్ = విష్ణువువలన, విధిః=బ్రహ్మ, జాతః=పుట్టెను. నారాయణాత్=నారాయణునివలన, భవః=శివుఁడు, జాతః=పుట్టెను. నారాయణాత్ = నారాయణునివలన, ఇన్ద్రః=ఇంద్రుఁడు, జాతః=పుట్టెను, హే నారాయణ...

రవిర్నారాయణస్తేజః చన్ద్రో నారాయణో మహః,
వహ్నిర్నారాయణస్సాక్షాన్నారాయణ నమోఽస్తు తే. ౬

టీ. రవిః=సూర్యుఁడనెడి, తేజః=తేజస్సు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, చన్ద్రః=చంద్రుఁడనెడి, మహః=తేజస్సు, నారాయణః = నారాయణుఁడు, వహ్నిః=అగ్ని, సాక్షాత్=ప్రత్యక్షముగా, నారాయణః = విష్ణువు, హేనారాయణ...

నారాయణ ఉపాస్యస్స్యాద్గురుర్నారాయణః పరః
నారాయణః పరోబోధో నారాయణ నమోఽస్తు తే. [illegible]

టీ. ఉపాస్యః=ఉపాసనచేయఁదగిన దేవత, నారాయణః = విష్ణువు, స్యాత్=అగును. పరః=శ్రేష్ఠమయిన, గురుః = ఆచార్యుఁడు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయినటువంటి, బోధః = బోధయు, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణఃఫలం ముఖ్యం సిద్ధిర్నారాయణస్సుఖమ్,
సేవ్యోనారాయణశ్శుద్ధః నారాయణ నమోస్తు తే. ౮

టీ. ముఖ్యం=ముఖ్యమయిన, ఫలం=ఫలము, నారాయణః = విష్ణువు, సుఖం=సుఖము, నారాయణః=విష్ణువు, శుద్ధః = పరిశుద్ధుఁడయిన, సేవ్యః= సేవింపఁదగినవాఁడు, నారాయణః=విష్ణువు, హేనారాయణ = ఓనారాయణుఁడా ! తే=నీకొఱకు, నమః=నమస్కారము, అస్తు=అగుఁగాక.

అథ ప్రార్థనా.

నారాయణ త్వమేవాసి దహరాఖ్యే హృది స్థితః,
ప్రేరకః ప్రేర్యమాణానాం త్వయా ప్రేరితమానసః. ౯
త్వదాజ్ఞాం శిరసా ధృత్వా జపామి జనపావనమ్,

టీ. నారాయణ = నారాయణుఁడా ! త్వమేవ=నీవే, దహరాఖ్యే= దహరాకాశమనెడి పేరుగల, హృది = హృదయమందు, ప్రేర్యమాణానాం= ప్రేరింపఁబడుచున్న భూతములకు, ప్రేరకః=ప్రేరేపించువాఁడవై, స్థితః=ఉన్నవాఁడవు, అసి=అగుచున్నావు, త్వయా=నీచేత, ప్రేరితమానసః = ప్రేరేపింపఁబడిన మనస్సుగలవాఁడనై, త్వదాజ్ఞాం - త్వత్=నీయొక్క, ఆజ్ఞాం=ఆజ్ఞను, శిరసా=శిరస్సుచేత, ధృత్వా=ధరించి, జనపావనం=జనులను పవిత్రముఁజేయునట్టిమంత్రమును, జపామి=జపించుచున్నాను.

తా. ఓ నారాయణుఁడా ! నీవే, దహరాకాశమనెడి పేరుగలహృదయమందు ప్రేరేపింపఁబడుచున్న భూతములకు ప్రేరకుఁడవై ప్రకాశించుచున్నాఁడవు. నేను నీచే ప్రేరేపింపఁబడిన మనస్సుగలవాఁడనై నీయాజ్ఞను శిరసావహించి జనులను పవిత్రముఁ జేయునట్టి మంత్ర మేదిగలదో దానిని జపించుచున్నాఁడను.

నానోపాసనమార్గాణాం భావకృద్భావబోధకః. ౧౦



భావార్థకృద్భవాతీతో భవసౌఖ్యప్రదో మమ,
త్వన్మాయామోహితం విశ్వం త్వయైవ పరికల్పితమ్. ౧౧

టీ. నానా = అనేకవిధములయిన, ఉపాసన = ఉపాసనలయొక్క, మార్గాణాం=మార్గములయొక్క, భావకృత్ - భావ=ఆ యభిప్రాయములను, కృత్=చేసినవాఁడవును, భావబోధకః-భావ = అభిప్రాయములను, బోధకః = బోధించువాఁడవును, భావార్థకృత్ -భావ=సత్యములయిన,అర్థ=పదార్థములను, కృత్=నిర్మించినవాఁడవును, భవాతీతః=సంసారములను అతిక్రమించినవాఁడవును, త్వం=నీవు, మమ = నాకు, భవసౌఖ్యప్రదః = సంసార సౌఖ్యముల నిచ్చువాఁడవు, విశ్వం = ప్రపంచము, త్వన్మాయామోహితం - త్వత్ = నీయొక్క, మాయా=మాయచేత, మోహితం=మోహింపఁబడినది, త్వయైవ= నీచేతనే, పరికల్పితం = సృష్టింపఁబడినది.

తా. సులభము.

త్వదధిష్ఠానమాత్రేణ సా వై సర్వార్థకారిణీ,
త్వమేతాంచ పురస్కృత్య సర్వకామాన్ప్రదర్శయ. ౧౨

టీ. త్వదధిష్ఠానమాత్రేణ-త్వత్ = నీయొక్క, అధిష్ఠానమాత్రేణ = ఆధారముచేతనే, సా వై =ఆమాయ, సర్వార్థకారిణీ = సర్వవస్తువులను నిర్మించునది, త్వం=నీవు, ఏతాం = ఈమాయను, పురస్కృత్య= ముందుంచుకొని, సర్వకామాన్=సమస్తమయిన కోరికలను, ప్రదర్శయ = చూపుము.

తా. మాయను కల్పించి యామాయచే సమస్తవస్తువులను నిర్మింపఁజేయునట్టి శ్రీమన్నారాయణుఁడవైన నీవు, ఆమాయను ముందుంచుకొని నామనోభీష్టములన్నియు వెంటనే నెరవేరునట్లనుగ్రహింపుము.

నమే త్వదన్యస్త్రాతాస్తి త్వదన్యన్నహి దైవతమ్,
త్వదన్యం నహి జానామి పాలకం పుణ్యవర్ధనమ్. ౧౩

టీ. మే=నాకు, త్వదన్యః=నీకంటెనితరుఁడు, త్రాతా = రక్షకుఁడు, నాస్తి=లేదు. త్వత్ =నీకంటె, అన్యత్ = ఇతరమయిన, దైవతం = దేవత, నాస్తి=లేదు. త్వత్ =నీకంటె, అన్యం = ఇతరుఁడయిన, పాలకం = రక్షకుని, పుణ్యవర్ధనం=పుణ్యములను వృద్ధిబొందించువానిని, వళ్ళాన్సామి హి=ఎఱుఁగను.

తా. శ్రీమన్నారాయణునికంటె రక్షకుఁడును దేవతయును లేదు. మఱియు నారాయణునికంటె రక్షించుచువానిని పుణ్యములను వృద్ధిబొందించువానిని నేనెఱుఁగను. (అనఁగా నారాయణుఁడే సర్వరక్షకత్వమును వహించినవాఁడవట.)

యావత్సాంసారికో భావో మనస్థో భావనాత్మకః,
తావత్సిద్ధిర్భవేత్సాధ్యా సర్వథా సర్వదా విభో. ౧౪

టీ. యావత్ = ఎంతవఱకు. భావనాత్మకః = సంకల్పరూపమయిన, సాంసారికః = సంసారమునందుఁబుట్టిన, భావః=ధర్మము, మనస్థః = మనస్సునందున్నదో, హేవిభో=ఓ శ్రీమన్నారాయణుఁడా! తావత్ = అంతవఱ్యంతము, సర్వదా=ఎల్లప్పుడు, సర్వథా = సర్వప్రకారములచేత, సిద్ధిః = సిద్ధి, సాధ్యా = సాధింపఁదగినది, భవేత్ = అగును.

తా. శ్రీమన్నారాయణుఁడా! సంకల్పరూపమయిన సాంసారిక ధర్మము మనస్సునందెంతకాలముపట్టియుండునో అంతవఱకు సర్వప్రయత్నములచేత నెల్లప్పుడును సిద్ధి సాధింపఁదగినది యగును.

పాపినా మహమేకాగ్ర్యో దయాళూనాం త్వమగ్రణీః
దయనీయో మదన్యోఽస్తి తవ కోఽత్ర జగత్త్రయే. ౧౫

టీ. పాపినాం=పాపాత్ములలోపల, అహమేవ=నేనే, అగ్ర్యః = ప్రథముఁడను, దయాళూనాం = దయావంతులలో, త్వమేవ = నీవే, అగ్రణీః= ముందటివాఁడవు. తవ=నీకు, అత్ర = ఈ, జగత్త్రయే = మూఁడులోకముల

యందు, దయనీయః=కరుణింపఁదగినవాఁడు, మత్ =నాకంటె, అన్యః=వేఱయినవాఁడు, కః=ఎవఁడు? అస్తి=కలఁడు. (అనఁగా ఎవఁడును లేఁడనుట.)

తా. సులభము.

త్వయాఽహం నైవ సృష్టశ్చేన్న స్యాత్తవ దయాళుతా,
ఆమయో వా న సృష్టశ్చే దౌషధస్య వృథోదయః. ౧౬

టీ. అహం=నేను, త్వయా=నీచేత, సృష్ట ఏవ=సృజింపఁబడినవాఁడను, నచేత్ =కాకపోయినట్లయిన, తవ=నీకు, దయాళుతా=దయ, నస్యాత్ =లేకపోవును. ఆమయోవా = రోగమేగాని, సృష్టః = సృజింపఁబడినది. నచేత్ = కాకపోయినట్లయిన, ఔషధస్య=ఔషధముయొక్క, ఉదయః = ఉత్పత్తి, వృథా=వ్యర్థమయినది, స్యాత్ =అగును.

తా. రోగమే లేనియెడల ఔషధముయొక్క యుత్పత్తి యేవిధముగా వ్యర్థమగునో; ఆవిధముగా నేనును నీచే సృజింపఁబడనియెడల నీదయాళుత్వము వ్యర్థమే యగును.

పాపసఙ్ఘపరిక్రాన్తః పాపాత్మా పాపరూపధృత్,
త్వదన్యః కోఽత్ర పాపేభ్య స్త్రాతా స్తే జగతీతలే. ౧౭

టీ. అహం = నేను, పాప...పరిక్రాన్తః పాప = పాపములయొక్క, సఙ్ఘ=సముదాయముచేత, పరిక్రాన్తః=క్రమింపఁబడినవాఁడను, పాపాత్మా = పాపబుద్ధిగలవాఁడను. పాపరూపధృత్ = పాపరూపమును ధరించినవాఁడను, అత్ర=ఈ, జగతీతలే=భూప్రదేశమునందు, పాపేభ్యః = పాపములవలన, త్రాతా = రక్షించువాఁడు, మే=నాకు, త్వదన్యః = నీకంటె నితరుఁడు, కః= ఎవఁడు? అస్తే=ఉన్నాఁడు. (అనఁగా, ఎవఁడును లేఁడనుట.)

త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ
త్వమేవ బన్ధుశ్చ సఖా త్వమేవ,

త్వమేవ సేవ్యశ్చ గురుస్త్వమేవ
త్వమేవ సర్వం మమ దేవదేవ. ౧౯

టీ. మాతా=తల్లి! త్వమేవ=నీవే! పితా చ=తండ్రియు, త్వమేవ=నీవే! బన్ధు=బంధువు, త్వమేవ=నీవే! సఖా చ=మిత్రుఁడును, త్వమేవ=నీవే! సేవ్యః=సేవింపఁదగినవాఁడు, త్వమేవ=నీవే! దేవదేవ = దేవోత్తముఁడవైన, ఓ శ్రీమహావిష్ణూ! మమ=నాకు, సర్వం=సమస్తమును, త్వమేవ=నీవే!

తా. నాకు తల్లి, తండ్రి, బంధువు, మిత్రుఁడు, సేవింపఁదగినవాఁడు, ఆచార్యుఁడు మొదలయిన వారందఱును, దేవోత్తముఁడవైన శ్రీమహావిష్ణువు తప్ప మఱియెవ్వరును కారనుట.

ప్రార్థనాదశకం చైవ మూలాష్టక మతఃపరమ్,
యః పఠేచ్ఛృణుయాన్నిత్యం తస్య లక్ష్మీస్స్థిరా భవేత్.

టీ. యః=ఎవఁడు! ప్రార్థనాదశకం=పదియగు ప్రార్థనా శ్లోకములను, అతఃపరం = అనంతరమందు, మూలాష్టకం చ=ఎనిమిదియయిన మూల శ్లోకములను, నిత్యం=ఎల్లప్పుడును, పఠేత్=పఠించునో, శృణుయాత్=వినునో, తస్యైవ=వానికే, లక్ష్మీః = ఐశ్వర్యము, స్థిరా = నిశ్చలమయినది, భవేత్ = అగును.

తా. ఎవఁడు అనుదినము, ఈనారాయణహృదయమందుఁగల ప్రార్థనాశ్లోకములు పదియును, మూలశ్లోకము లెనిమిదియును శ్రద్ధతోఁ బఠించునో, లేక వినునో, అతఁడే స్థిరైశ్వర్యవంతుఁడగును.

నారాయణస్యహృదయం సర్వాభీష్టఫలప్రదమ్,
లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం యదిచైతద్వినాకృతమ్. ౨౦
తత్సర్వం నిష్ఫలం ప్రోక్తం లక్ష్మీః క్రుధ్యతి సర్వదా,
ఏతత్సంకలితం స్తోత్రం సర్వాభీష్టఫలప్రదమ్. ౨౧



టీ. సర్వ...ప్రదం-సర్వ=సమస్తమయిన, అభీష్టఫల = కామితార్థములను, ప్రదం = ఇచ్చునట్టి, నారాయణస్య = శ్రీమన్నారాయణునియొక్క, హృదయం=హృదయము, లక్ష్మీహృదయకం=లక్ష్మీహృదయమనెడి, స్తోత్రం = స్తోత్రము, ఏతత్...యదిచ-ఏతత్ = ఈలక్ష్మీహృదయముచేత, వినాకృతం యదిచ=విడువఁబడినట్లయిన, తత్ = ఆనారాయణహృదయము, సర్వం = సమస్తమును, నిష్ఫలం=వ్యర్థముగా, ప్రోక్తం=చెప్పఁబడినది, భవేత్ =అగును. సర్వదా=ఎల్లప్పుడును, లక్ష్మీః=శ్రీమహాలక్ష్మి, క్రుధ్యతి=కోపము చేయుచున్నది. ఏతత్సంకలితం=ఈలక్ష్మీహృదయముచేతఁ గూడుకొనిన, స్తోత్రం=నారాయణహృదయస్తోత్రము, సర్వాభీష్టఫలప్రదం = సమస్తమయిన కామితార్థములను ఇచ్చునదిగా, భవతి=అగుచున్నది.

తా. సమస్తమయిన కామితార్థముల నొసఁగునట్టి నారాయణహృదయము లక్ష్మీహృదయముచే విడువఁబడినదైన, ఆనారాయణ హృదయమంతయును వ్యర్థముగాఁ జెప్పఁబడినది యగును. అందువలన ఎల్లప్పుడు లక్ష్మీదేవి కోపమునకు పాత్రులమగుదుముగాన, లక్ష్మీహృదయ సహితమయిన నారాయణహృదయమే సమస్తమయిన కామితార్థముల నొసఁగునట్టిది. (అనఁగా లక్ష్మియొక్క కటాక్షమును గోరువారు లక్ష్మీనారాయణహృదయముల రెంటిని పారాయణము సేయవలయును.)

జపేత్సంకలితం కృత్వా సర్వాభీష్టమవాప్నుయాత్,
నారాయణస్యహృదయమాదౌ జప్త్వా తతఃపరమ్. ౨౨
లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం జపేన్నారాయణం పునః,
పునర్నారాయణంజప్త్వా పునర్లక్ష్మీహృదం జపేత్. ౨౩

టీ. సంకలితం = లక్ష్మీహృదయముతోఁ గూడుకొనిన దానినిగా, కృత్వా=చేసి, జపేత్=జపించవలయును. సర్వాభీష్టం = సమస్తకామితార్థమును, అవాప్నుయాత్=పొందును. ఆదౌ = మొదట, నారాయణస్యహృ

యం=నారాయణ హృదయమును. జప్త్వా=జపించి, తతఃపరం = అనంతర మందు, లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం=లక్ష్మీహృదయస్తోత్రమును, జపేత్=జపించ వలయును. పునః=మరల, నారాయణం = నారాయణ హృదయమును, జపేత్=జపించవలయును. పునః=తిరిగి, నారాయణం=నారాయణహృదయ మును, జప్త్వా=జపించి, పునః=తిరిగి, లక్ష్మీహృదం = లక్ష్మీహృదయమును, జపేత్=జపించవలయును.

తా. ఎవఁడు, నారాయణహృదయమును లక్ష్మీహృదయములోఁ జేర్చి జపించునో, అతఁడు సమస్తకామితార్థములను బడయును. నారా యణహృదయము మొదట జపించి, అనంతరము, లక్ష్మీహృదయము జపించవలయును. మరల నారాయణహృదయమును జపించి అనంతరము లక్ష్మీహృదయమును జపించవలయును. (అనఁగా రెండుపర్యాయములు, లక్ష్మీ నారాయణహృదయములను జపించవలయుననుట.)

తద్వద్ధోమాదికం కుర్యా దేతత్సంకలితం శుభమ్,
ఏవం మధ్యద్వివారేణ జపేత్సంకలితం శుభమ్. ౨౪

టీ. తద్వత్=అదేప్రకారముగా, హోమాదికం=హోమము మొదలుగు నవానిని, కుర్యాత్=చేయవలయును. సంకలితం=సంకలితమనఁగా, ఏతత్=ఇది, శుభం=మంగళమయినది. ఏవం=ఈప్రకారము, మధ్యే=నడుమ, ద్వివారేణ= రెండుమాఱులు, సంకలితం=సంకలితముగా, జపేత్=జపించవలయును. శుభం =మంగళము, భవేత్=అగును.

తా. సులభము.

లక్ష్మీహృదయకే స్తోత్రే సర్వమన్యత్ప్రకాశితమ్,
సర్వాన్ కామా నవాప్నోతి ఆధివ్యాధిభయం హరేత్.

టీ. లక్ష్మీహృదయకే = లక్ష్మీహృదయమనెడి, స్తోత్రే=స్తోత్రమందు, అన్యత్=ఇతరమయిన, సర్వం=సర్వము, ప్రకాశితం=ప్రకాశింపఁబడినది, సర్వాన్ = సమస్తకోరికలను; అవాప్నోతి=పొందుచున్నాఁడు. ఆధి= మనోవ్యథ, వ్యాధి=రోగములు వీనివలని, భయం=భయమును, హరేత్ = పోఁగొట్టును.

తా. ఎవఁడు పైని జెప్పఁబడినవిధముగా, నారాయణహృదయసహిత మగు లక్ష్మీహృదయమును జపించునో, వాఁడు నారాయణహృదయమందు జెప్పఁబడని మనోభీష్టములన్నియుఁ బడయుటయేగాక, ఆధివ్యాధులవలన కలి గెడి భయమునుండి విడువఁబడినవాఁడగును. (అనఁగా లక్ష్మీదేవి కటాక్షమువలన ఆధివ్యాధులవలన కలిగెడిభయము నశించుననుట.)

గోప్యమేతత్సదా కుర్యాన్న సర్వత్ర ప్రకాశయేత్,
ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రం ప్రోక్తం బ్రహ్మాదిభిః పురా. ౨౬

టీ. ఏతత్=దీనిని, గోప్యం=రహస్యముగా, సదా=ఎల్లప్పుడు, కుర్యాత్ =చేయవలయును. సర్వత్ర=అంతట, న ప్రకాశయేత్=ప్రకాశింపఁజేయఁ గూడదు. ఇతి=ఇట్లని, పురా = పూర్వమందు, బ్రహ్మాదిభిః=బ్రహ్మ మొదలగు వారిచేత, గుహ్యతమం=మిక్కిలిరహస్యమయిన, శాస్త్రం=శాస్త్రము, ప్రోక్తం= చెప్పఁబడినది.

తా. ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయస్తోత్రము పూర్వమందు, బ్రహ్మ మొదలగువారిచే మిక్కిలి రహస్యమయిన శాస్త్రమని చెప్పఁబడియుండుట వలన, దీని నెల్లప్పుడు నెవ్వరికిని దెలియకుండునట్లు మిక్కిలి రహస్యముగా జపించవలయును.

లక్ష్మీహృదయప్రోక్తేన విధినా సాధయేత్సుధీః,
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సాధయేద్గోపయేత్సుధీః. ౨౭

టీ. లక్ష్మీహృదయప్రోక్తేన=లక్ష్మీహృదయములో చెప్పఁబడిన, విధినా= విధిచేత, (అనఁగా శాస్త్రముచేత), సుధీః=పండితుఁడు, సాధయేత్=సాధిం

వలయును. తస్మాత్=ఆకారణమువలన, సుధీః=పండితుఁడు, సర్వప్రయత్నములచేత, గోపయేత్=రహస్యముగా కాపాడవలయును. సాధయేత్=సాధింపవలయును.

తా. పండితుఁడయినవాఁడు, లక్ష్మీహృదయములో చెప్పఁబడిన ప్రకారము, ఈలక్ష్మీనారాయణ మహామంత్రముయొక్క సిద్ధిని బొందవలయును. అట్లు సిద్ధించినదానిని సర్వవిధములచేత మిక్కిలి రహస్యముగా కాపాడవలయును. (అనఁగా ఈలక్ష్మీనారాయణహృదయములను ఇంద్రప్రోక్తవిధిప్రకారము జపించుచు లక్ష్మీదేవియొక్క అనుగ్రహమును పొందవలయుననుట.)

యత్రైతత్పుస్తకం తిష్ఠేల్లక్ష్మీనారాయణాత్మకమ్,
భూతపైశాచవేతాళ భయం నైవతు సర్వదా.

టీ. లక్ష్మీనారాయణాత్మకం=లక్ష్మీనారాయణహృదయమనెడి, ఏతత్=ఈ, పుస్తకం=గ్రంథము, యత్ర=ఎచ్చట, తిష్ఠేత్=ఉండునో, తత్ర=అచ్చట, భయం-భూత=భూతములవలన, పైశాచ=పిశాచములవలన, వేతాళ=వేతాళములవలన, భయం=భయము, సర్వదా=ఎల్లప్పుడు, నైవతు=ఉండదు.

తా. లక్ష్మీనారాయణాత్మక మనెడి గ్రంథము ఎచ్చటనుండునో అచ్చట భూతపిశాచవేతాళములవలనభయము ఎప్పటికిని ఉండదు. (అనఁగా ఆగృహమునందు భూత పిశాచ వేతాళములు చేరవనుట.)

భృగువారే తథా రాత్రౌ పూజయేత్పుస్తకద్వయమ్,
సర్వథా సర్వదా స్తోత్రం గోపయేత్సాధయేత్సుధీః.

టీ. భృగువారే=శుక్రవారమునందు, తథా=అట్లు ప్రకారము, రాత్రౌ=రాత్రియందు, పుస్తకద్వయం=పుస్తకములరెంటిని, పూజయేత్ = పూజిం



పవలెను. సర్వదా = ఎల్లప్పుడు, సర్వథా = సర్వప్రకారములచేత, స్తోత్రం = స్తోత్రమును, సుధీః = పండితుఁడు, గోపయేత్ = రక్షింపవలయును. సాధయేత్ = సాధింపవలయును.

తా. పండితుఁడు శుక్రవారమునందు పగలు రాత్రులయందును, మిక్కిన వారములయందు రాత్రులయందును, ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయములుగల పుస్తకముల రెంటిని పూజింపవలయును; మఱియు ఎల్లప్పుడు సర్వవిధములచేత ఈ స్తోత్రములను సాధించుచు రక్షింపవలయును.

గోపనాత్సాధనాల్లోకే ధన్యో భవతి తత్త్వతః.

టీ. గోపనాత్ = రహస్యముగా రక్షించుటవలనను, సాధనాత్ = సాధించుటవలనను, లోకే = లోకమందు, తత్త్వతః = నిజముగా, ధన్యః = ధన్యుఁడు, భవతి=ఆగుచున్నాఁడు.

తా. ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయస్తోత్రములను, ఏపండితుఁడు ఈ లోకమందు రహస్యముగా రక్షించునో, సాధించునో, ఆపండితుఁడు శ్రీమహాలక్ష్మియొక్క యనుగ్రహమును బొంది నిశ్చయముగా ధన్యుఁడగుచున్నాఁడు.

ఇత్యాథర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే
నారాయణహృదయమ్
సంపూర్ణమ్.

---

చెన్నపురి : వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్సువారి
'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము.—1932.

శ్రీ ర స్తు.

# శ్రీ లక్ష్మీహృదయము

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

---

ఓమ్ అస్య శ్రీ ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్ర మహామన్త్రస్య భార్గవఋషిః.

[illegible] శ్రీ ... మన్త్రస్య - శ్రీ అది = శ్రీ యనునట్టి యాదిచే [illegible] ... అది ... మన్త్రస్య=ఆదిమహాలక్ష్మీ హృదయస్తోత్ర [illegible] భార్గవఋషి [illegible] ఋషి.

[illegible] నానాఛందాంసి [illegible] మొదలగు [illegible] అనేకములైన ఛందస్సులు.

[illegible] శ్రీమహాలక్ష్మీ [illegible] ఆదిమహాలక్ష్మీ [illegible] దేవత.

శ్రీమ్ బీజమ్, హ్రీమ్ శక్తిః, ఐమ్ కీలకమ్.

ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః-ఆద్యాది [illegible] శ్రీ యనునట్టి యక్షరమే మొదలుగా [illegible] మహాలక్ష్మీ [illegible] లక్ష్మీదేవతయొక్క అనుగ్రహసిద్ధికొఱకు, జపే=జపము [illegible] వినియోగః=వినియోగము.



అథ న్యాసః.

ఓం ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీదేవతాయై నమః—హృదయే. [illegible] హృదయమునందు [illegible]

శ్రీమ్ బీజాయై నమః—గుహ్యే. అని గుహ్యమునందును, హ్రీమ్ శక్త్యై నమః—పాదయోః, పాదములయందును, ఐమ్ కీలాయై నమః మూర్ధ్ని [illegible] = [illegible], హృదయమునందు, పాదము యందును, న్యాసము చేయవలయును.

ఓం శ్రీమ్. హ్రీమ్. ఐమ్, కరతల కరపార్శ్వయోః. శ్రీమ్... అంగుష్ఠాభ్యాం నమః. హ్రీమ్... తర్జనీభ్యాం నమః, ఐమ్ ... మధ్యమాభ్యాం నమః ; శ్రీమ్ ... అనామికాభ్యాం నమః హ్రీమ్... కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ఐమ్ ... కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః శ్రీమ్ ... హృదయాయ నమః; హ్రీమ్... శిరసే స్వాహా; ఐమ్... శిఖాయై వౌషట్. శ్రీమ్... కవచాయ హుమ్. హ్రీమ్... నేత్రాభ్యాం వౌషట్, ఐమ్... అస్త్రాయ ఫట్.

భూర్భువస్సువరోమ్ ఇతి దిగ్బంధః. అని, దిగ్బంధము చేయవలెను. [illegible]

అథ ధ్యానమ్.

హస్తద్వయేన కమలే ధారయన్తీం స్వలీలయా
హారనూపురసంయుక్తాం మహాలక్ష్మీం విచిన్తయేత్. ౧

టీ. హస్తద్వయేన - హస్తః=హస్తములయొక్క ... [illegible] కమలే=కమలములను, స్వలీలయా - స్వ=స్వకీయమైన, [illegible] ధారయన్తీమ్=ధరించుచున్నదియు, హారనూపురసంయుక్తామ్ - [illegible] ముత్యాలహారములతోడను, నూపుర=అందెలతోడను, సంయుక్తామ్ = [illegible]

శ్రీలక్ష్మీ ధ్యానము

[illegible] లక్ష్మి, భక్తః=భక్తుడయినవాడను, విచింత [illegible]

[illegible] విలాసార్థముగా కమలములను ధరించుచున్న [illegible] ఆ దెలలో తను ప్రకాశించుచున్నటు [illegible] భక్తుడయినవాడు ధ్యానింపవలయును.

[illegible] వరనామరవిన్దనేత్రామ్
[illegible] హస్తామ్
[illegible] సత్కృతాం పద్మమాల్యసంస్థామ్
[illegible] పాదయుగాం జనిత్రీమ్. 2

[illegible] =పట్టుబట్టయయిన, [illegible]=పచ్చనైన, [illegible] కలిగినదియు, అరవిందనేత్రామ్-అరవింద=తామరకలముల [illegible] నేత్రములుగలిగినదియు, పద్మ...పద్మహస్తామ్ - పద్మ=కమల [illegible] ఒంటిలో [illegible] నటువంటి, అభయ=అభయప్రదా [illegible] ప్రధానముతోను, ఉద్యత = ఎత్తబడినటువంటి, పద్మ [illegible] వంటి హస్తములు కలిగినదియు, ఉద్యత్...పద్మకర [illegible] =ఉదయించుచున్న, శతార్క = నూరుసూర్యుల [illegible] సమానమునట్లు, పద్మాసనస్థామ్-పద్మ= [illegible] [illegible] [illegible]=[illegible], స [illegible] [illegible] ...జనిత్రీమ్-విధి=బ్రహ్మచేతను, ఈశ=శివు [illegible] =నమస్కరింపబడుచున్న, పాదయుగామ్=చరణద్వంద్వ [illegible] శ్రీమ్=రమణీయకాంతులు కల్గియునటువంటి, లక్ష్మిమ్ [illegible] =భక్తుడయినవాడు ధ్యానము చేయవలయును.

[illegible] [illegible] [illegible] నేత్ర [illegible] [illegible] అభయ [illegible] ప్రదానముల [illegible] ఎత్త



[illegible] కమలములవంటి హస్తములు [illegible]. [illegible] సూర్యుల ప్రకా శించునట్టి ప్రకాశముతో శ్రీమహావిష్ణువుయొక్క [illegible] యందు [illegible] యున్నట్టిదియు, బ్రహ్మరుద్రులచే నమస్కరింపబడుచున్నటువంటి [illegible] ద్వయము కలిగినదియు, [illegible] వాడు ధ్యానింపవలయును.

శ్రీలక్ష్మీ కమలనాభిస్థితే సింహాసనస్థితే [illegible]
పీతవస్త్రాం సువర్ణాంగీం పద్మహస్తద్వయాన్వితామ్
లక్ష్మీం ధ్యాత్వేతి మన్త్రేణ స భవేత్పృథివీపతిః. 3

టీ. పీతవస్త్రామ్ - పీత=పచ్చనైన, వస్త్రాం=వస్త్రము కలిగినదియు, సువ ర్ణాంగీమ్ - సువర్ణ=బంగారమువంటి, [illegible], పద్మ... ద్వయాన్వితామ్-పద్మ=కమలములవంటి, హస్త=హస్తములయొక్క, ద్వయ= రెంటిచేత, అన్వితామ్=[illegible] వంటి, లక్ష్మీమ్=లక్ష్మీదేవిని, ధ్యాత్వా= ధ్యానించి, [illegible] పురుషుడు, [illegible], మన్త్రేణ=లక్ష్మీ మంత్రప్రభావముచేత, పృథివీపతిః=రాజుగా, భవేత్=అగును.

తా. [illegible] [illegible] దేహకాంతి కలిగినదియు, పద్మమువంటి హస్తము [illegible] లక్ష్మీదేవిని ధ్యానించునట్టి వాడు, లక్ష్మీమంత్రప్రభావము [illegible] రాజగునగును.

[illegible] గదాశక్తి పాశపాత్రం చ బిభ్రతీ
నాగం [illegible] చ యోగినిం చ బిభ్రత్యభిప్రాయార్థదా. [illegible]

టీ. మాతులుంగమ్=మా[illegible], [illegible], [illegible]=బాణమును, పానపాత్రం చ=పానపాత్రమును, [illegible]=[illegible], [illegible] నాగమ్= [illegible] [illegible]=[illegible]. [illegible], లక్ష్మీదేవి [illegible] వలయునని పూర్వశ్లోకములో చెప్పబడెను.

తా. మూలమంత్రము.

ఓమ్, శ్రీమ్, హ్రీమ్, ఐమ్.

వన్దే లక్ష్మీం పరశివమయీం శుద్ధజామ్బూనదాభామ్
తేజోరూపాం కనకవసనాం సర్వభూషోజ్జ్వలాఙ్గీమ్
బీజాపూరం కనకకలశం హేమపద్మం దధానా
మాద్యాం శక్తిం సకలజననీం సర్వమాఙ్గల్యయుక్తామ్. ౧

టీ. పరశివమయీమ్=ఉత్తమమంగళస్వరూపిణియు, శుద్ధ జాంబూన దాభామ్-శుద్ధ=పరిశుద్ధమయిన, జాంబూనద=బంగారముయొక్క, ఆభామ్ = కాంతివంటికాంతిగలిగినదియు, తేజోరూపామ్=తేజస్వరూపిణియు, కనకవస నామ్=బంగారువస్త్రముగలిగినదియు, సర్వ...అంగీమ్ - సర్వభూష = సమస్త భూషణములచేత, ఉజ్జ్వల=ప్రకాశించుచున్న, అంగీమ్=శరీరముగలిగినదియు, బీజాపూరమ్=బీజాంకుర రూపమయిన కర్ణభూషణమును, కనకకలశమ్=బంగారుకలశమును, హేమపద్మమ్=బంగారుకమలమును, దధానామ్ = ధరించుచున్నదియు, ఆద్యామ్=ప్రధానురాలయిన, శక్తిమ్=శక్తియయినదియు, సకల జననీమ్ - సకల=సమస్తలోకములకు, జననీమ్ = తల్లియయినదియు, సర్వ... యుక్తామ్- సర్వ=సమస్తములయిన, మాంగల్య=శుభములతోడ, యుక్తామ్ = కూడుకొన్నటువంటి, లక్ష్మీమ్=లక్ష్మీదేవిని, వందే=నమస్కరించుచున్నాను.

తా. సర్వోత్తమమంగళస్వరూపిణియు, [illegible] బంగారుపుకాంతి వంటికాంతిగలిగినదియు, తేజస్స్వరూపిణియు, బంగారువస్త్రము ధరించుచున్నదియు, సర్వాభరణములచేత ప్రకాశించుచుండు దేహముగలిగినదియు, బీజాంకుర రూపమయిన కర్ణభూషణమును, బంగారుకలశమును, బంగారుకమలమును ధరించుచున్నదియు, ముఖ్యురాలైనదియు, శక్తిస్వరూపిణియు, సమస్త శుభములతోడ ప్రకాశించుచున్నదియు, నైనటువంటి లక్ష్మీదేవిని నేను నమస్కరించుచున్నాను.



శ్రీమత్సౌభాగ్యజననీం స్తౌమి లక్ష్మీం సనాతనీమ్
సర్వకామఫలావాప్తిసాధనైకసుఖావహామ్

టీ. శ్రీమత్ ... జననీమ్-శ్రీమత్=సంపత్తుగలిగినదియు, సౌభాగ్య= సౌభాగ్యమును, జననీమ్=పుట్టించునదియు, సనాతనీమ్ = పురాతనురాలయిన దియు, సర్వ...సుఖావహామ్ - సర్వ=సమస్తమయిన, కామ = కోరఁబడినటువంటి, ఫల=ఫలములయొక్క, అవాప్తి=పొందుటకు, సాధన=సాధనమయినటువంటి, [illegible] సుఖ=పుణ్యరూపసుఖమును, [illegible] = కలుగఁజేయుచున్నటువంటి, లక్ష్మీం=లక్ష్మీదేవిని, స్తౌమి=స్తుతించుచున్నాను.

తా. సంపత్తుగలిగినదియు, సంపత్తును కలుగఁజేయునదియు, సనాతనురాలైనదియు, భక్తులచే గోరఁబడిన [illegible] పొందుటకు సాధనమయిన పుణ్యరూపసుఖమును కలుగఁజేయుచున్నటువంటి లక్ష్మీదేవిని భక్తియుక్తుఁడనై నేను నమస్కరించుచున్నాఁడను.

స్తౌమి నిత్యం దేవేశి త్వయా ప్రేరితమానసః
త్వదాజ్ఞాం శిరసా ధృత్వా భజామి పరమేశ్వరీమ్. 3

టీ. దేవేశి- దేవ=దేవతలకు, ఈశి=ప్రభువురాలయిన ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వయా=నీచేత, ప్రేరిత=ప్రేరేపింపఁబడిన, మానసః=మనస్సుగలవాఁడనై, నిత్యం= [illegible] స్తౌమి=స్తుతించుచున్నాను. త్వదాజ్ఞాం - త్వత్= [illegible] శిరసా=శిరస్సుచేత, ధృత్వా=వహించి, పరమేశ్వరీం=పరమేశ్వరియైన నిన్ను, భజామి=సేవించుచున్నాను.

తా. [illegible]

సమస్తసంపత్సుఖదాం మహాశ్రియమ్
సమస్తకల్యాణకరీం మహాశ్రియమ్
సమస్తసౌభాగ్యకరీం మహాశ్రియమ్
భజామ్యహం జ్ఞానకరీం మహాశ్రియమ్.

టీ. సమస్త...సుఖదామ్ - సమస్త=సమస్తమయిన, సంపత్=సంపత్తులను, సుఖ=సుఖములను, దాం=ఇచ్చుచున్నటువంటి, మహాశ్రియం-మహాత్=అధికమయిన, శ్రియం=దేహకాంతి కలిగినటువంటిదియు. సమస్త...మహాశ్రియం-సమస్త=సమస్తమయిన కల్యాణ=శుభములను, కరీం=చేయుచున్నటువంటిదియు, మహాశ్రియం-మహాత్=అధికమయిన, శ్రియం=అనేకమావ్యష్టసంపత్తులు కలిగినటువంటిదియు, సమస్త...కరీం - సమస్త = సమస్తమయిన, సౌభాగ్య=సౌభాగ్యములను, కరీం=చేయుచున్నటువంటిదియు. మహాశ్రియం - మహాత్=అధికమయిన, శ్రియం=సౌందర్య సంపత్తు కలిగినటువంటిదియు. జ్ఞానకరీం-జ్ఞాన=జ్ఞానమును, కరీం=చేయుచున్నటువంటిదియు. మహాశ్రియం=మహాత్=అధికమయిన, శ్రియం=లావణ్యసంపత్తు కలిగినటువంటిదియు లక్ష్మీదేవిని, భజామి=నమస్కరించుచున్నాను.

తా. సులభము.

విజ్ఞానసంపత్సుఖదాం మహాశ్రియమ్
విచిత్రవాగ్భూతికరీం మనోరమామ్
అనంతసౌభాగ్యసుఖప్రదాయినీమ్
నమామ్యహం భూతికరీం హరిప్రియామ్. ౫

టీ. విజ్ఞాన...దాం-విజ్ఞానసంపత్ = శాస్త్రజ్ఞానసంపత్తుచేతనైన [illegible] సౌఖ్యమును, దాం = ఇచ్చుచున్నటువంటిదియు. మహాశ్రియం - మహాత్ = అధికమయిన, శ్రియం=ధనధాన్యాది సంపత్ప్రాపిణియయినటువంటిదియు. విచిత్ర...కరీం - విచిత్ర=ఆశ్చర్యకరమయిన, వాగ్భూతి=వాక్సంపత్తును, కరీం = చేయుచున్నదియు, మనోరమాం = మనసును రమింపజేయునటువంటిదియు, అనంత...ప్రదాయినీం, అనంత=అంతములేనటువంటి, సౌభాగ్యసుఖ = సౌభాగ్యసుఖమును, ప్రదాయినీం=ఇచ్చుచున్నటువంటిదియు. భూతికరీం - భూతి=ఐశ్వర్యమును, కరీం=చేయుచున్నటువంటిదియు, హరిప్రియాం - హరి=శ్రీమహావిష్ణువు



నకు, ప్రియాం = ప్రియురాలయిన [illegible] అహం=నేను [illegible] నమస్కరించుచున్నాను.

తా. సులభము.

సమస్తభూతాంతరసంస్థితా త్వమ్
సమస్తభక్తేశ్వరి విశ్వరూపే
తన్నాస్తి యత్త్వద్వ్యతిరిక్తవస్తు
త్వత్పాదపద్మం ప్రణమామ్యహం శ్రీః. ౬

టీ. హే శ్రీః=ఓ లక్ష్మీదేవి! త్వం=నీవు. సమస్త...సంస్థితా - సమస్త=సమస్తమయిన, భూత=ప్రాణులయొక్క, అంతర = లోపలిప్రదేశమునందు, సంస్థితా=ఉన్నదానవు. సమస్త...విశ్వరూపే - సమస్త=సమస్తమయిన, భక్తేశ్వరీ - భక్త=భక్తులకు, ఈశ్వరీ=ప్రభువురాలవు, విశ్వరూపే=ప్రపంచస్వరూపిణివి. కావున, త్వత్=నీకంటె, వ్యతిరిక్త=ఇతరమయిన, వస్తు = పదార్థము, అన్యత్=మఱియొకటి, నాస్తి=లేదు, హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవి! అహమ్=నేను, త్వత్పాదపద్మం-త్వత్=నీయొక్క, పాదపద్మమ్=పాదారవిందమును, ప్రణమామి=నమస్కరించుచున్నాను.

తా. సులభము.

దారిద్ర్యదుఃఖౌఘతమోనిహంత్రీ
త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ,
దీనార్తివిచ్ఛేదనహేతుభూతైః
కృపాకటాక్షైరభిషించ మాం శ్రీః. ౭

టీ. ఓ లక్ష్మీదేవి! త్వమ్ = నీవు, దారిద్ర్య...నిహంత్రీ-దారిద్ర్య = దరిద్రత్వముచేతనైన, దుఃఖ = దుఃఖములయొక్క, ఓఘ = సమూహములనెడు, తమః = అంధకారమును, నిహంత్రీ = నశింపజేయు

చున్నదానవు, మయి = నాయందు, త్వత్పాదపద్మాన్ - త్వత్ = నీయొక్క, పాదపద్మాన్ = పాదారవిందములను, [illegible] = ఉంపుమా? హే శ్రీః = ఓలక్ష్మీదేవి ! దీనా = దీనులయొక్క, ఆర్తి = దుఃఖమును, విచ్ఛేదన = నశింపజేయుటకు, హేతుభూతైః = కారణములయినటువంటి, కృపాకటాక్షైః - కృపా = దయారస పరిపూరితములయిన, కటాక్షైః = కడగంటి చూపులచేత, మామ్ = నన్ను, అభిషించ = తడుపుమా, అనఁగా నీయొక్క కటాక్షవీక్షణములను నాయందు ప్రసరింపఁజేయుమని భావము.

విష్ణుస్తుతిపరాం లక్ష్మీం స్వర్ణవర్ణ స్తుతి ప్రియామ్
వరదాభయదాం దేవీం వందే త్వాం కమలేక్షణే. ౮

టీ. కమలేక్షణే = కమలములవంటి నేత్రములుగలిగిన ఓలక్ష్మీదేవీ ! విష్ణుస్తుతిపరామ్ - విష్ణు = భర్తయగు శ్రీమహావిష్ణువుయొక్క, స్తుతి = స్తోత్రమునందు, పరామ్ = ఆసక్తురాలయినటువంటి, స్వర్ణవర్ణ - స్వర్ణ = బంగారముయొక్క, వర్ణ = కాంతివంటి కాంతిగలిగిన, స్తుతిప్రియామ్ - స్తుతి = భక్తులయొక్క స్తుతికి, ప్రియామ్ = ప్రీతికారిణివైనటువంటి, వరదాభయదాం - వరదా = వరములను ఇచ్చుచున్నటువంటి, అభయదాం = అభయదానమును జేయుచున్నటువంటి, దేవీం = దేవతాస్వరూపిణివైన, లక్ష్మీం = భక్తులను కటాక్షించుచున్నటువంటి, త్వాం = నిన్ను, వందే = నమస్కరించుచున్నాను.

తా. సులభము.

అంబ ప్రసీద కరుణాసు [illegible] దృష్ట్యా
మాం త్వత్కృపా ద్రవిణగేహమిమం కురుష్వ
ఆలోకయ ప్రణతహృద్గతశోకహంత్రి
త్వత్పాదపద్మయుగళం ప్రణమామ్యహం శ్రీః. ౯



టీ. హే అంబ! జగజ్జననివైన ఓలక్ష్మీదేవీ! [illegible] = [illegible] శ్రీ [illegible], [illegible]దృష్ట్యా - [illegible] = కృపారసముచేత, ఆర్ద్ర = తడుపఁబడిన, దృష్ట్యా = చూపుచేత, ప్రసీద = అనుగ్రహింపుమా! ఇమం = ఈ, మాం = నన్ను, త్వం = నీయొక్క, కృపా = దయారసమునకు, ద్రవిణ = ధనసంపత్తులకు, గేహం = మందిరమునుగాను, అనఁగా నీకృపా పాత్రునిగా, కురుష్వ = చేయుమాయని భావము. ప్రణత...హంత్రీ - ప్రణత = భక్తులయొక్క, హృత్ = మనస్సులను, గత = పొందినటువంటి, శోక = దుఃఖమును, హంత్రీ = నశింపఁజేయుచున్న, హే శ్రీః = ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్పాదపద్మయుగళం - త్వత్ = నీయొక్క, పాదపద్మయుగళం = పాదారవింద ద్వంద్వమును, అహం = నేను, ప్రణమామి = నమస్కరించుచున్నాను. ఆలోకయ = అనుగ్రహింపుమా.

తా. సులభము.

శాంత్యై నమోఽస్తు శరణాగతరక్షణాయై
కాంత్యై నమోఽస్తు కమనీయగుణాశ్రయాయై
క్షాంత్యై నమోఽస్తు దురితక్షయకారణాయై
ధాత్ర్యై నమోఽస్తు ధనధాన్యసమృద్ధిదాయై. ౧౦

టీ. శాంత్యై = శాంతస్వరూపిణివైన, [illegible] శరణాగతరక్షణాయై - శరణాగత = [illegible] వచ్చినవారిని, రక్షణాయై = రక్షించుచున్న దానవైన, కాంత్యై = కాంతిస్వరూపిణివైన, కమనీయగుణాశ్రయాయై - కమనీయ = మనోహరములయిన, గుణ = సద్గుణములకు, ఆశ్రయాయై = నిలయురాలవైన, క్షాంత్యై = క్షమాస్వరూపిణివైన, దురితక్షయకారణాయై, దురిత = పాపములయొక్క, క్షయ = నాశనమునకు, కారణాయై = కారణస్వరూపిణివైన, ధాత్ర్యై = సకల లోకములను ధరించుచున్న దానవైన, ధనధాన్య = ధనధాన్యములయొక్క, సమృద్ధి = సంపత్తును, దాయై = ఇచ్చుచున్న దానవైన.

శక్త్యై నమోస్తు శశిశేఖరసంస్థితాయై
రత్యై నమోస్తు రజనీకరసోదరాయై
భక్త్యై నమోస్తు భవసాగరతారకాయై
మత్యై నమోస్తు మధుసూదనవల్లభాయై ౧౧

టీ. శక్త్యై = శక్తిస్వరూపిణివైన, శశిశేఖర = చంద్రశేఖరునియందు, సంస్థితాయై = ఉన్నదానవైన, [illegible] తాత్పర్యము. రత్యై = రతిస్వరూపిణివైన, రజనీకరసోదరాయై రజనీకర = చంద్రునికి, సోదరాయై = సహోదరివైన, భక్త్యై = భక్తిస్వరూపిణివైన, భవసాగరతారకాయై - భవ = సంసారమనెడు, సాగర = సముద్రమును, తారకాయై = దాటింపఁజేయుదానవైన, మత్యై = బుద్ధిస్వరూపిణివైన, మధుసూదనవల్లభాయై - మధుసూదన = విష్ణుమూర్తికి, వల్లభాయై = ప్రియురాలవైన.

లక్ష్మ్యై నమోస్తు శుభలక్షణలక్షితాయై
సిద్ధ్యై నమోస్తు సురసిద్ధసుపూజితాయై
ధృత్యై నమోస్తు మమదుర్గతిభంజనాయై
గత్యై నమోస్తు వరసద్గతిదాయికాయై. ౧౨

టీ. లక్ష్మ్యై = లక్ష్మీస్వరూపిణివైన, శుభలక్షణ లక్షితాయై - శుభ = మంగళకరములైన, లక్షణ = [illegible], లక్షితాయై = [illegible] [illegible]దానవైన, సిద్ధ్యై = సిద్ధిస్వరూపిణివైన, సుర...సుపూజితాయై - సుర = దేవతలచేతను, సిద్ధ = సిద్ధులచేతను, సుపూజితాయై = మిక్కిలి పూజింపఁబడుచున్నదానవైన. ధృత్యై = ధైర్యస్వరూపిణివైన. మమ = నాయొక్క, దుర్గతి = దుష్టగతిని, భంజనాయై = నశింపఁజేయుచున్న దానవైన, గత్యై = జ్ఞానస్వరూపిణివైన, వర...దాయికాయై - వర = ఉత్తమ



[illegible] = [illegible]మును, [illegible] చ్చుచున్నదానవైన.

దేవ్యై నమోస్తు దివి దేవగణార్చితాయై
భూత్యై నమోస్తు భువనార్తివినాశనాయై,
ధాత్ర్యై నమోస్తు ధరణీధరవల్లభాయై
పుష్ట్యై నమోస్తు పురుషోత్తమవల్లభాయై. ౧౩

టీ. దేవ్యై = దేవతాస్వరూపిణివైన, దివి = స్వర్గలోకమునందు, దేవగణ = దేవసమూహముచేత, అర్చితాయై = పూజింపఁబడుచున్నదానవైన, భూత్యై = ఐశ్వర్యస్వరూపిణివైన, భువన = సమస్తలోకములయొక్క, ఆర్తి = పీడను, వినాశనాయై = నశింపఁజేయుచున్న దానవైన, ధాత్ర్యై = [illegible], ధరణీ...వల్లభాయై - ధరణీధర = విష్ణుమూర్తికి, వల్లభాయై = ప్రియురాలవైన, పుష్ట్యై = పుష్టిస్వరూపిణివైన, పురుషోత్తమవల్లభాయై - పురుషోత్తమ = విష్ణువునకు, వల్లభాయై = ప్రియురాలవైన.

[illegible]

సుదారిద్ర్యతమోపహాన్త్ర్యై
నమోస్తు తే సర్వభయాపహన్త్ర్యై
శ్రీవిష్ణువక్షఃస్థలసంస్థితాయై
నమో నమః సర్వవిభూతిదాయై. ౧౪

టీ. సుదారిద్ర్య...హన్త్ర్యై - సుదారిద్ర్య = మిక్కిలి దారిద్ర్యమనెడు, తమః = అంధకారమును, అపహన్త్ర్యై = నశింపఁజేయుచున్నదానవైన, సర్వ...హన్త్ర్యై - సర్వభయ = సకలభయములను, అపహన్త్ర్యై = పోఁగొట్టుచున్నదానవైన, శ్రీవిష్ణు...సంస్థితాయై - శ్రీవిష్ణు = విష్ణువుయొక్క, వక్షఃస్థల = ఱొమ్మునందు, సంస్థితాయై = ఉన్నదానవైన,

లక్ష్మీస్తోత్ర—

...నివసించియున్నదానవైన, సర్వ...దాత్రీ-సర్వ=సమస్తములైన, ...సర్వార్థములను, దాత్రీ = ఇచ్చునట్టి, ... = ..., నమో ...=నమస్కారము నమస్కారము, అస్తు=అగుగాక.

జయతు జయతు లక్ష్మీర్లక్షణాలంకృతాఙ్గీ
జయతు జయతు పద్మా పద్మసద్మాభివన్ద్యా,
జయతు జయతు విద్యా విష్ణువామాఙ్కసంస్థా
జయతు జయతు సమ్యక్సర్వసంపత్కరశ్రీః ౧౫

టీ. లక్షణా...అఙ్గీ-లక్షణ=శుభలక్షణములచేత, అలంకృత = అలంకరింపబడిన, అఙ్గీ = శరీరముగలిగినదియు, పద్మా = తామరలయందుండునదియు, పద్మ...వన్ద్యా-పద్మసద్మ=బ్రహ్మదేవునిచేత, అభివన్ద్యా = నమస్కరింపదగినదియు, విద్యా = సకలవిద్యాస్వరూపిణియు, విష్ణు...సంస్థా - విష్ణు = ...యొక్క, వామాఙ్క = ఎడమతొడయందు, సంస్థా=ఉన్నదియు, (...కూర్చున్నదియు), సమ్యక్ = లెస్సగా, సర్వ...శ్రీః-సర్వ = సమస్తమయిన, సంపత్ = సంపత్తులను, కర = చేయునట్టి, శ్రీః=కటాక్షము గలిగినదియు.

జయతు జయతు దేవీ దేవసఙ్ఘాభిపూజ్యా
జయతు జయతు భద్రా భార్గవీ భాగ్యరూపా,
జయతు జయతు నిత్యా నిర్మలజ్ఞానవేద్యా
జయతు జయతు సత్యా సర్వభూతాన్తరస్థా. ౧౬

టీ. దేవ...పూజ్యా - దేవసఙ్ఘ = దేవబృందముచేత, ...=...దగినదియు, దేవీ = దేవతాస్వరూపిణియు, భద్రా = మంగళస్వరూపిణియు, భార్గవీ=భృగువంశమునందు బుట్టినదియు, భాగ్యరూపా = భాగ్యస్వరూపిణియు, నిత్యా = నిత్యస్వరూపిణియు, నిర్మలజ్ఞానవేద్యా-నిర్మల=పరిశుద్ధమయిన, జ్ఞాన=జ్ఞానముచేత, వేద్యా = తెలిసికొనదగినదియు, సత్యా=



సత్యస్వరూపిణియు, సర్వభూతాన్తరస్థా-సర్వ = సమస్తమయిన, భూత = ప్రాణులయొక్క, అన్తరస్థా =అంతరంగమునందుండునదియు.

జయతు జయతు రమ్యా రత్నగర్భాన్తరస్థా
జయతు జయతు శుద్ధా శుద్ధజాంబూనదాభా,
జయతు జయతు కాన్తా కాన్తిమద్భాసితాఙ్గీ
జయతు జయతు శాన్తా శీఘ్రమాగచ్ఛ సౌమ్యే. ౧౭

టీ. రమ్యా=సుందరాకారిణియు. రత్న...స్థా-రత్నగర్భా=భూదేవియొక్క, అన్తరస్థా=హృదయమునందుండునదియు. శుద్ధా=పరిశుద్ధస్వరూపిణియు, శుద్ధ...దాభా-శుద్ధ=నిర్మలమయిన, జాంబూనద=బంగారముయొక్క, ఆభా=కాంతివంటి కాంతిగలిగినదియు, కాన్తా = మనోహరురాలైనదియు, కాన్తి...తాఙ్గీ-కాన్తిమత్=కాంతిగలిగిన, భాసిత=ప్రకాశించుచున్న, అఙ్గీ=శరీరము కలిగినటువంటి. లక్ష్మీః=లక్ష్మీదేవి. జయతు జయతు=మిక్కిలి సర్వోత్తమురాలై ప్రవర్తించుగాక. హే సౌమ్యే=మనోజ్ఞస్వరూపిణివగు ఓ లక్ష్మీదేవీ! శాన్తా=శాంతురాలవై, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ = నా గృహమునకు రమ్మా.

యస్యాః కలాయాః కమలోద్భవాద్యా
రుద్రాశ్చ శక్రప్రముఖాశ్చ దేవాః
జీవన్తి సర్వేఽపి సశక్తయస్తే
ప్రభుత్వమాప్తాః పరమాయుషస్తే. ౧౮

టీ. యస్యాః=ఏలక్ష్మీదేవియొక్క, కలాయాః=ఒకకళవలన, కమలోద్భవాద్యాః=బ్రహ్మాదిదేవతలును, రుద్రాశ్చ=ఏకాదశరుద్రులును, శక్రప్రముఖాః=ఇంద్రుడు ... గలిగినటువంటి, దేవాశ్చ=..., జీవన్తి= జీవించుచున్నారో, సర్వే=సమస్తమయిన, తే= ..., సశక్తయః

నానావిధ సామర్థ్యములతోడ గూడుకొనినవారలై. దీర్ఘాయుష్మంతః = దీర్ఘాయుష్మంతులై, ప్రభుత్వం=లోకేశ్వరత్వమును, ఆప్తాః=పొందిరి.

తా. లక్ష్మీదేవియొక్క ఒక కళవలననే బ్రహ్మాదిదేవతలును, ఏకాదశ రుద్రులును, ఇంద్రుడు మొదలుగాగల సమస్తమయిన దేవతలును, నానా విధసామర్థ్యములతో గూడుకొనినవారలయి దీర్ఘాయుష్మంతులయి ప్రభుత్వ మును బొందినవారలై జీవించుచున్నారు.

ముఖబీజమ్. ఓం-హ్రాం-క్రీం-అం-ఆం-యం-రం-లం-వం.

లేఖా నిటలే విధాత్రా మమ లిపిం విసృజ్యాన్తరమ్
త్వయా విలిఖితవ్యమేతదిల తత్ఫలప్రాప్తయే,
తదన్తికఫలం స్ఫుటం కమలవాసిని శ్రీరిమామ్
సమర్పయ సముద్రికాం సకలభాగ్యసంసూచికామ్. ౧౯

టీ. కమలవాసిని=కమల=కమలమునందు. వాసిని=విలాసముగల, హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! విధాత్రా=బ్రహ్మదేవుఁడు, మమ=నాయొక్క. నిటలే=నొసటి యందు. యాం=ఏ, అంతరం=చోటును, విసృజ్య=వదలి, లిపిం=అక్షరపఙ్క్తిని, లేఖా=వ్రాసెను, తత్=ఆ, విలిఖ=ఈస్థలము. త్వయా=నీచేత, తత్ఫలప్రాప్తయే-తత్=ఆసౌభాగ్యరూపమయిన, ఫల=ఫలముయొక్క, ప్రాప్తయే=పొందుటకొఱకు, విలిఖితవ్యమితి = వ్రాయఁదగినదని, ప్రార్థయామి = ప్రార్థించు చున్నాను. [illegible]=నాయొక్క, [illegible], తదన్తికఫలం-తత్=ఆసౌభాగ్యమే, అన్తిక=సమీపఫలముగాఁ గలదిగను, (అనఁగా శీఘ్రకాలమునకే సౌభాగ్యఫలము నిచ్చునట్టిదియని భావము), స్ఫుటం=స్ఫుటమయినది గాను, భవతి=అగుచున్నది. అతః = ఈకారణమువలన, సకలభాగ్యసంసూచికాం=సకల=సమస్తమయిన, భాగ్య=సౌభాగ్యములను, సంసూచికాం= తెలియఁజేయుచున్న, సముద్రికాం=చిహ్నముతోఁగూడుకొన్న, ఇమాం = ఈ



[illegible] = [illegible]

[illegible].

తా. కమలవాసినియగు లక్ష్మీదేవీ! బ్రహ్మదేవుడు నానొసటియందు వ్రాయునట్టి [illegible] ఎచ్చటవదలెనో ఆస్థలమునందు శీఘ్రకాలములోనే సమస్త సౌభాగ్యమును గలుగఁజేయునట్టి చిహ్నముతోఁగూడిన స్ఫుటమయిన [illegible] ప్రార్థించుచున్నాను.

[illegible]. ఓం - [illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible] - లం-వం.

కలయా తే యథా దేవి జీవన్తి సచరాచరాః
తథా సంపత్కరీ లక్ష్మి సర్వదా సంప్రసీద మే. ౨౦

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! తే = నీయొక్క, కలయా = ఒకకళచేత, సచరాచరాః=స్థావరజంగమములతోఁ గూడుకొనిన, లోకాః = లోకములు, యథా = ఏలాగున, జీవన్తి = జీవించుచున్నవో, తేషాం = ఆలోకములకు, సంపత్కరీ = సంపత్తులను జేయుచున్నదానవు గాను, లక్ష్మీ! = ఆలోకములను కటాక్షముచేత వీక్షించుచున్న దానవు గాను, దేవి = [illegible], [illegible] = [illegible], తథా = ఆలాగున. [illegible] = [illegible]! సర్వదా= [illegible]. మే = నాకొఱకు. సంప్రసీద = [illegible] చేయుమా!

యద్వా విష్ణుర్ధ్రువమిదం స్వకలాం సన్నివేశయత్
తథైవ స్వకలాం లక్ష్మీ మయి సమ్యక్సమర్పయ. ౨౧

[illegible] = [illegible]! యథా = [illegible], [illegible] = నారాయణ మూర్తి, [illegible] = [illegible] నాయందు, స్వకలాం = తనయొక్క కళను, [illegible]. [illegible] = [illegible]. సన్నివేశయత్ = ఉంచెనో, తథైవ = ఆలాగునే, [illegible] = [illegible], స్వకలాం = [illegible] కళను, మయి = [illegible] నాయందు, సమ్యక్ = లెస్సగా, సమర్పయ = [illegible].

# శ్రీలక్ష్మీహృదయము.

సర్వసౌఖ్యప్రదే దేవి భక్తానామభయప్రదే,
అచలాం కురు యత్నేన కళాం మయి నివేశ్యతామ్. ౨౨

టీ. సర్వ...ప్రదే - సర్వ = సమస్తమయిన, సౌఖ్య = సౌఖ్యము లను, ప్రదే = ఇచ్చుచున్నటువంటి, భక్తానాం = భక్తులకు, అభయప్రదే= అభయదానమును చేయుచున్నటువంటి, హేదేవి = ఓలక్ష్మీదేవీ! మయి = నాయందు, తాం = ఆ, కళాం = నీకళను, నివేశ్య = ఉంచి, యత్నేన = ప్రయత్నముచేత, అచలాం = స్థిరమయినదానినిగా, కురు = చేయుమా!

తా. సమస్తసుఖములను గలుగఁజేయుచున్నటువంటి భక్తులకు అభయప్రదానమును జేయుచున్నటువంటి హేలక్ష్మీదేవీ! నాయందు సమస్త సౌభాగ్యముల నిచ్చునట్టి నీకళను స్థిరముగానుండులాగున నొసఁగుమా!

ముదాస్తాంమత్ఫాలే పరమపదలక్ష్మీస్ఫుటకళా
సదా వైకుంఠశ్రీర్నివసతు కళా మే నయనయోః,
వసేత్సత్యే లోకే మమ వచసి లక్ష్మీవరకళా
శ్రియః శ్వేతద్వీపే నివసతు కళా మే స్వకరయోః. ౨౩

టీ. పరమపదలక్ష్మీస్ఫుటకళా-పరమపద=పరమపదమునందలి, లక్ష్మీ = లక్ష్మీదేవియొక్క, స్ఫుట=స్ఫుటమయిన, కళా = కళ, మత్ = నాయొక్క, ఫాలే=నొసటియందు, ముదా=సంతోషముచేత, ఆస్తాం = ఉండుగాక. కళా = కళాస్వరూపిణియగు, వైకుంఠశ్రీః = వైకుంఠమునందుండెడు లక్ష్మి. మే = నాయొక్క, నయనయోః = నేత్రములయందు, సదా = ఎల్లప్పుడు, నివసతు = ఉండుగాక. సత్యే = సత్యస్వరూపమయిన, లోకే = లోకమునందలి, లక్ష్మీ = లక్ష్మీదేవియొక్క, వర = శ్రేష్ఠమయిన. కళా = కళ. మమ = నాయొక్క, వచసి = వాక్కునందు, వసేత్ = ఉండును. శ్వేతద్వీపే = శ్వేతద్వీపమునందలి, శ్రియః = లక్ష్మీదేవియొక్క, కళా = కళ, మే =



నాయొక్క, స్వకరయోః-స్వ=స్వకీయమయిన, కరయోః=హస్తములయందు, నివసతు = ఉండుగాక.

నేత్రబీజమ్. ఓం, ఘ్రాం, ఘ్రీం, ఘ్రూం, ఘ్రైం, ఘ్రౌం, ఘ్రాం, ఘ్రూం, ఘ్రః.

తావన్నిత్యం మమాంగేషు క్షీరాబ్ధౌ శ్రీకలా వసేత్
సూర్యాచంద్రమసౌ యావద్యావల్లక్ష్మీపతిశ్శ్రియా. ౨౪

టీ. క్షీరాబ్ధౌ = పాలసముద్రమునందలి. శ్రీకలా-శ్రీ = లక్ష్మీదేవియొక్క. కలా=కళ, మమ = నాయొక్క. అంగేషు = సమస్తావయవములయందు. నిత్యం = ఎల్లప్పుడు, తావత్ = మిక్కిలి, వసేత్ = ఉండును. సూర్యాచంద్రమసౌ = సూర్యచంద్రులు, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, లక్ష్మీపతిశ్శ్రియా = ఆస్తాతాం = ఉందురో. తావత్=అంతకాలపర్యంతము, లక్ష్మీనారాయణులు, మమ = నాయొక్క, అంగేషు = అవయవములయందు, నివసతాం = వసకులైయుందురుగాక.

సర్వమంగళసంపూర్ణా సర్వైశ్వర్యసమన్వితా,
ఆద్యాదిశ్రీమహాలక్ష్మీః త్వత్కలా మయి తిష్ఠతు. ౨౫

టీ. హేరమే = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం = నీవు సర్వమంగళసంపూర్ణా - సర్వ = సమస్తమయిన, మంగళ = శుభములచేత. సంపూర్ణా = సంపూర్ణమైన, సర్వ...సమన్వితా - సర్వ = సంపూర్ణమైన, ఐశ్వర్య = ఐశ్వర్యములతోడ, సమన్వితా = కూడుకొన్నదానవు. ఆద్యాదిశ్రీమహాలక్ష్మీః- ఆద్య = సమస్తశక్తులకు మొదటిదానవు. ఆదిశ్రీ = ఆదిలక్ష్మివి. మహాలక్ష్మీః=మహాలక్ష్మివి, త్వత్ = నీయొక్క, కలా = కళ, మయి = నాయందు, తిష్ఠతు = ఉండుగాక.

అజ్ఞానతిమిరం హంతుం శుద్ధజ్ఞానప్రకాశికా
సర్వైశ్వర్యప్రదా మేస్తు త్వత్కలా మయి సంస్థితా.

టీ. అజ్ఞాన = అజ్ఞానమనెడి, తిమిరం = అంధకారమును, హంత్రీం = నశింపఁజేయుటకొఱకు, శుద్ధజ్ఞానప్రకాశికా-శుద్ధ = పరిశుద్ధమయిన, జ్ఞాన ప్రకాశికా! = జ్ఞానప్రకాశస్వరూపిణివి, త్వత్ = నీయొక్క, కలా = కళ, మయి = నాయందు, సంస్థితావత్ = ఉన్నదై, మే = నాకొఱకు, సర్వైశ్వర్యప్రదా-సర్వ = సమస్తమయిన, ఐశ్వర్య = ఐశ్వర్యములను, ప్రదా = ఇచ్చునట్టిదిగా, అస్తు = అగుఁగాక.

తా. అజ్ఞానమనెడు అంధకారమును పోఁగొట్టునట్టి శుద్ధజ్ఞానప్రకాశ స్వరూపిణివైన నీయొక్క కళ నాయందు స్థిరముగా నుండి నాకు సమస్తైశ్వర్యములను గలుగునట్లొనర్చుఁగాక.

అలక్ష్మీం హరతు క్షిప్రం తమస్సూర్యప్రభా యథా,
వితనోతు మమ శ్రేయః త్వత్కలా మయి సంస్థితా. ౨౭

టీ. త్వత్కలా-త్వత్ = నీయొక్క, కలా = కళ, మయి = నాయందు, సంస్థితావత్ = ఉన్నదై, సూర్యప్రభా = సూర్యునియొక్క కాంతి, యథా = ఏలాగున, తమః = చీఁకటిని, హరతి = నశింపఁజేయుచున్నదో, తథా = ఆలాగున, మమ = నాయొక్క, అలక్ష్మీం = దరిద్రమును, క్షిప్రం = శీఘ్రముగా, హరతు = నశింపఁజేయుఁగాక, మమ = నాయొక్క, శ్రేయః = శ్రేయస్సును, వితనోతు = విస్తరింపఁజేయుఁగాక.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! నీయొక్క కళ నాయందు స్థిరముగానున్నదై ఏలాగున సూర్యునియొక్క కాంతి అంధకారమును [illegible] పోఁగొట్టుచున్నదో అదే విధముగా నాయొక్క దారిద్ర్యమును శీఘ్రముగా నశింపఁజేసి శ్రేయస్సును వృద్ధిపఱచుఁగాక.

ఐశ్వర్యమంగళోత్పత్తిః త్వత్కలాయాం విధీయతే,
మయి తస్మాత్కృతార్థోఽస్మి పాత్రమస్మి స్థితేస్తవ ౨౮



టీ. [illegible] త్వత్కలా-యాం - త్వత్ = నీయొక్క, కలాయాం = కళయందు, ఐశ్వర్యమంగళోత్పత్తిః-ఐశ్వర్య = ఐశ్వర్యములయొక్కయు, మంగళ = శుభములయొక్కయు, ఉత్పత్తిః = ఉత్పత్తి, విధీయతే = చేయఁబడుచున్నది. తస్మాత్ = అందువలన, అహం = నేను, కృతార్థః = కృతార్థుఁడనుగా, అస్మి = అగుచున్నాను. [illegible] నీయొక్క, స్థితేః = సత్కారమువలన, (అనఁగా మర్యాదచే), పాత్రం = పాత్రుఁడనుగా, అస్మి = అగుచున్నాను.

తా. [illegible] దేవీ! నాయందున్న నీయొక్క [illegible] ఐశ్వర్యమంగళములు గలుగుచున్నవి [illegible]. నేను [illegible] నీయొక్క సత్కారమునకు పాత్రుఁడ నగుచున్నాను.

భవదావేశభాగ్యార్హో భాగ్యవానస్మి భార్గవి,
త్వత్ప్రసాదాత్పవిత్రోఽహం లోకమాతర్నమోఽస్తు తే.

టీ. హే భార్గవి = భృగుమహర్షి వంశమునందుఁ బుట్టిన ఓ లక్ష్మీదేవీ! భవదావేశభాగ్యార్హః [illegible] = నీయొక్క, ఆవేశ = ప్రవేశమునకు, [illegible] అహం = నేను, భాగ్యవాన్ = సౌభాగ్యముగలవాఁడను, అస్మి = [illegible] ... లోకమాతః = [illegible] ... లోకమాతవైన ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వత్ప్రసాదాత్ = నీయొక్క [illegible] ... అస్మి = [illegible] ... అస్తు = అగుఁగాక. [illegible]

తా. భృగువంశమునందుఁ బుట్టినటువంటిదియు, లోకమాతవైనటువంటి ఓ లక్ష్మీదేవీ! నీయొక్క ప్రవేశమువలన సౌభాగ్యము [illegible] గలవాఁడనై నీయొక్క ప్రసాదమువలన పవిత్రుఁడ [illegible] వగుచున్నాను. నీకు నమస్కారమొనర్చుచున్నాఁడను.

పునాసి మాం త్వత్కలయైవ యస్మా
దతస్సమాగత్య మమాగ్రతస్త్వమ్,
పరంపదం శ్రీర్భవ సుప్రసన్నా
మయ్యచ్యుతే న ప్రవిశాదిలక్ష్మీ. 30

టీ. పరంపదం శ్రీః=ఓపరమ పదమునందుండెడు లక్ష్మీదేవీ! యస్మాత్=ఏకారణమువలన, త్వం = నీవు, మాం = నన్ను, త్వత్కలయైవ - త్వత్ = నీయొక్క, కలయైవ=కళచేతనే, పునాసి = పరిశుద్ధునిగా జేయుచున్నావో, అతః = ఈకారణమువలన, త్వం = నీవు, మమ = నాయొక్క, అగ్రతః= ఎదుటికి, సమాగత్య = వచ్చి, సుప్రసన్నా = మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా! హేఆదిలక్ష్మీ = ఓఆదిలక్ష్మీ! మయి = నాయందు, ప్రవేశ = ప్రవేశింపుమా! అచ్యుతే = నారాయణమూర్తియందు, నప్రవిశ = ప్రవేశింపకుమా!

తా. పరమపదమునందుండెడి ఓలక్ష్మీదేవీ ! నీకళ నాయందుండుట వలన నేను పవిత్రుడనైతిని, నీవు నాయెదుటికి వచ్చి ప్రసన్నురాల వగుము, శ్రీమన్నారాయణమూర్తిని చేరకు; నాయందే స్థిరముగా నుండుమా !

శ్రీవైకుంఠస్థితేలక్ష్మీ సమాగచ్ఛ మమాగ్రతః,
నారాయణేనసహ మాం కృపాదృష్ట్యావలోకయ. 31

టీ. శ్రీవైకుంఠ స్థితే - శ్రీ = సంపత్కరమయిన, వైకుంఠ = వైకుంఠమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, లక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ! మమ = నాయొక్క, అగ్రతః = పురోభాగమునకు, నారాయణేనసహ = నారాయణమూర్తితోఁ గూడ, సమాగచ్ఛ = రమ్ము. మాం = నన్ను, కృపాదృష్ట్యా - కృపా = కరుణారసముచేత పరిపూరితమయిన, దృష్ట్యా = చూపుచేత, అవలోకయ = చూడుమా!



సత్యలోకస్థితే లక్ష్మి త్వంసమాగచ్ఛ సన్నిధిమ్,
వాసుదేవేనసహితా ప్రసీద వరదా భవ. 32

టీ. సత్యలోకస్థితే-సత్యలోక = సత్యలోకమునందు, స్థితే = ఉన్నటువంటి, హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, వాసుదేవేన=నారాయణమూర్తితోఁ, సహితా = కూడుకొన్నదానవై, మమ=నాయొక్క, సన్నిధిం = సమీపమును గూర్చి, ఆగచ్ఛ=రమ్ము, ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా! వరదా=వరమునిచ్చునట్టి దానవుగా, భవ=అగుమా!

శ్వేతద్వీపస్థితే లక్ష్మి శీఘ్రమాగచ్ఛ సువ్రతే,
విష్ణునాసహితా దేవి జగన్మాతః ప్రసీద మే. 33

టీ. శ్వేతద్వీపస్థితే-శ్వేతద్వీప=శ్వేతద్వీపమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, సువ్రతే=శ్రేష్ఠములయిన పాతివ్రత్యాదివ్రతములు కలిగిన, హే లక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! విష్ణునా=విష్ణువుతోఁ, సహితా = కూడుకొన్నదానవై, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్ము. హేజగన్మాతః=త్రిలోకజననివైన, హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాకు, ప్రసీద=అనుగ్రహము చేయుమా.

క్షీరాంబుధిస్థితేలక్ష్మి సమాగచ్ఛ సమాధవే,
త్వత్కృపాదృష్టిసుధయా సతతం మాం విలోకయ. 34

టీ. క్షీరాంబుధిస్థితే-క్షీరాంబుధి=పాలసముద్రమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, సమాధవే=నారాయణమూర్తితోఁ గూడుకొన్నటువంటి, హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్కృపాదృష్టిసుధయా - త్వత్ = నీయొక్క, కృపాదృష్టిసుధయా =అమృతముదంటి దయారసముచేత నిండింపబడిన చూపుచేత, సతతం = ఎల్లప్పుడు, మాం=నన్ను, విలోకయ=చూడుమా!

రత్నగర్భస్థితే లక్ష్మి పరిపూర్ణహిరణ్మయి,
సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ స్థిత్వాశు పురతో మమ. 35

టీ. రత్నగర్భాస్థితే-[illegible]=[illegible], స్థితే = ఉన్న [illegible], హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, పరిపూర్ణా హిరణ్మయీ-పరిపూర్ణా=[illegible] పూర్ణురాలవు, హిరణ్మయీ=స్వర్ణవర్ణముగలదానవు, (అనఁగా బంగారువన్నె గలదియనుట), మమ=నాయొక్క, పురతః=పురోభాగమునందు, స్థిత్వా=ఉండి, [illegible]ముగా, మాం=నన్ను, సమాగచ్ఛ=పొందుమా! సమాగచ్ఛ=పొందుమా! (అవరాత్ ద్విరుక్తిః)

స్థిరాభవ మహాలక్ష్మి నిశ్చలా భవ నిర్మలే,
ప్రసన్నకమలే దేవి ప్రసన్నహృదయా భవ. ౩౬

టీ. హేమహాలక్ష్మీ = ఓమహాలక్ష్మీ! త్వం=నీవు, మమ = నాయందు, స్థిరా=స్థిరురాలవుగా, భవ=ఉండుమా! నిశ్చలా = చలింపనిమనస్సుగలదానవు గా, భవ=ఆగుమా! ప్రసన్న=నిర్మలములయిన, కమలే=హస్తకమలములుగలిగిన, హేదేవీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! ప్రసన్నహృదయా=నిర్మలమయిన మనస్సుగలదానవు గా, భవ=ఆగుమా!

శ్రీధరే శ్రీమహాలక్ష్మి త్వదన్తస్థం మహానిధిమ్,
శీఘ్రముద్ధృత్య పురతః ప్రదర్శయ సమర్పయ. ౩౭

టీ. శ్రీధరే-శ్రీ=సౌందర్య[illegible]సంపత్తును, ధరే=ధరించినటువంటి, హేశ్రీమహాలక్ష్మీ=ఓ శ్రీమహాలక్ష్మీ! త్వదన్తస్థం-త్వత్=నీయొక్క, అన్తస్థం=లోపలిభాగమునందున్నటువంటి, [illegible]=[illegible], శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఉద్ధృత్య=ఎత్తి, పురతః=నాయెదుట. ప్రదర్శయ=చూపింపుమా! సమర్పయ=[illegible]మా!

వసుంధరే శ్రీవసుధే వసుదోగ్ధ్రి కృపామయి,
త్వత్కుక్షిగతసర్వస్వం శీఘ్రం మే సంప్రదర్శయ. ౩౮

టీ. వసుంధరే=వసువును ధరించినదానవు, శ్రీవసుధే-శ్రీ = [illegible] ముయిన, వసుధే=భూస్వరూపిణివగు, ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, వసుదోగ్ధ్రి-వసు=



ధనమును, దోగ్ధ్రి=[illegible], [illegible] = [illegible] వేళ పరిపూర్ణురాలవు, త్వత్=నీయొక్క, కుక్షి=గర్భమును, గత=పొందినటువంటి, సర్వస్వం=సమస్తధనమును, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, మే = నాకు, సంప్రదర్శయ=చూపింపుమా!

విష్ణుప్రియే రత్నగర్భే సమస్తఫలదే శివే,
త్వద్గర్భగతహేమాదీన్ సంప్రదర్శయ దర్శయ. ౩౯

టీ. విష్ణుప్రియే-విష్ణు = శ్రీమహావిష్ణువునకు, ప్రియే=ప్రియురాలవైన, రత్నగర్భే=భూస్వరూపిణివైన, సమస్తఫలదే-సమస్త=సంపూర్ణమయిన. ఫలదే =సౌభాగ్యఫలమునిచ్చునట్టి, శివే=మంగళస్వరూపిణివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్ = నీయొక్క, గర్భ=గర్భమును, గత=పొందినటువంటి, హేమాదీన్=స్వర్ణాదులను, (అనఁగా బంగారము మొదలయినవానిని), సంప్రదర్శయ దర్శయ = చూపింపుమా చూపింపుమా.

రసాతలగతే లక్ష్మి శీఘ్రమాగచ్ఛ మే పురః,
న జానే పరమం రూపం మాతర్మే సంప్రదర్శయ. ౪౦

టీ. రసాతలగతే-రసాతల=పాతాళలోకమును, గతే=పొందినటువంటి, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, పురః=[illegible], శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్ము. పరమం = సర్వోత్కృష్టమయిన, [illegible]యొక్క రూపమును, న జానే=యెఱుఁగను. హేమాతః=ఓతల్లీ! మే=నాకు, సంప్రదర్శయ =[illegible] ము [illegible]!

ఆవిర్భవ మనోవేగాచ్ఛీఘ్రమాగచ్ఛ మే పురః,
మా వత్స భైరిహేత్యుక్త్వా కామం గౌరివ రక్ష మామ్.

టీ. హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! ఆవిర్భవ=ఆవిర్భవింపుమా! మనోవేగాత్ = మనోవేగమువలన, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, మే=నాయొక్క, పురః = ఎదుటికి,

ఆగచ్ఛ=రమ్మా! హేవత్సే=ఓయిబాలుఁడా! ఇతి=ఇట్లు, మాభైః=భయపడకుము, ఇతి=ఈరాగున, ఉక్త్వా=చెప్పి, మాం=నన్ను, కామంగౌరివ = కామధేనువువలె, రక్ష=రక్షింపుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! కామధేనువు, విలాగున కోరినవియెల్లనిచ్చి రక్షించునో ఆవిధముగా నీవావిర్భవించి. మనోవేగమువలన వామందటికి వచ్చి వత్సా! భయపడకుము అని చెప్పి రక్షింపుమా.

దేవి శీఘ్రంమమాగచ్ఛ
ధరణీగర్భసంస్థితే,
మాత స్త్వద్భృత్యభృత్యోఽహం
మృగయే త్వాం కుతూహలాత్. ౪౧

టీ. ధరణీగర్భసంస్థితే-ధరణీ=భూమియొక్క, గర్భ = గర్భమునందు, సంస్థితే=ఉన్నటువంటి, హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మమ=నాయొక్క, పురతః=ఎదుటికి, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్మా? హేమాతః = ఓతల్లీ! అహం=నేను, త్వద్భృత్యభృత్యః = నీదాసానుదాసుఁడను, త్వాం = నిన్ను, కుతూహలాత్=అభిలాషవలన, మృగయే=వెదకుచున్నాను.

ఉత్తిష్ఠ జాగృహి మయి సముత్తిష్ఠ సుజాగృహి,
అక్షయ్యాన్ హేమకలశాన్ సువర్ణేన సుపూరితాన్. ౪౩

టీ. హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! ఉత్తిష్ఠ=లెమ్మా! జాగృహి=జాగ్రత్తగలదానవగుము, మయి=నాయందు, సముత్తిష్ఠ=నివసింపుమా! సుజాగృహి=మిక్కిలి ప్రకాశింపుమా! అక్షయ్యాన్=నాశములేనటువంటి, సువర్ణేన=బంగారునాణెముచేత, సుపూరితాన్=మిక్కిలినిండింపఁబడినటువంటి. హేమకలశాన్=బంగారుకలశములను, నిధీన్=నిధులను.

నిధీన్ మే సమాకృష్య స్వయముద్ధృత్య మమాగ్రతః,
సమున్నతాననా భూత్వా సమ్యగ్దేహి ధరాతలాత్. ౪౪



టీ. ధరాతలాత్=భూతలమునుండి, సముద్ధృత్య=[illegible] మే=నాయొక్క, అగ్రతః=ఎదుటికి, సమాకృష్య = ఆకర్షించి (అనఁగా [illegible]), సమున్నతాననా-సమున్నత = మిక్కిలి పొడవైన, ఆననా = ముఖముగలదానవుగా, భూత్వా=అయి, (అనఁగా ముఖమును ఎత్తినదానవై), సమ్యక్=లెస్సఁగా, దేహి=ఇమ్మా.

తా. (43—44) ఓలక్ష్మీదేవీ! లేచి, జాగరూకరాలవై నాయందుండి మిక్కిలి ప్రకాశింపుమా? అక్షయమయిన బంగారునాణెముచేతనిండింపఁబడినటువంటి స్వర్ణకలశములను నిధులను భూతలమునుండియెత్తి నాయెదుటి కాకర్షించి ముఖమును లెస్సఁగా యెత్తినదానవై నాకొసఁగుమా.

మత్సన్నిధిం సమాగచ్ఛ మదాహితకృపారసా,
ప్రసీద శ్రేయసాం దోగ్ధ్రి లక్ష్మీర్మే నయనాగ్రతః. ౪౫

టీ. హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! మదాహితకృపారసా - మత్=నాకొఱకు, ఆహిత=చేయఁబడిన, కృపారసా = దయారసము గలదానవై, మత్సన్నిధిం-మత్=నాయొక్క, సన్నిధిం=సమీపమునుగూర్చి, ఆగచ్ఛ = రమ్మా! ప్రసీద= అనుగ్రహింపుము! శ్రేయసాం=మంగళములను, దోగ్ధ్రి = పుట్టించుచున్నటువంటి, లక్ష్మీః=లక్ష్మీస్వరూపిణివైన నీవు, మే = నాయొక్క, నయనాగ్రతః-నయన=నేత్రములయొక్క, అగ్రతః=ఎదుట, ప్రకాశయ=ప్రకాశింపుమా.

అత్రోపవిశ్య లక్ష్మి త్వం స్థిరా భవ హిరణ్మయీ
సుస్థిరా భవ సంప్రీత్యా ప్రసన్నా వరదా భవ. ౪౬

టీ. హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! హిరణ్మయీ=స్వర్ణచ్ఛాయగలిగినటువంటి, త్వం=నీవు, అత్ర=ఈ నామందిరమునందు, ఉపవిశ్య=కూర్చుండి, స్థిరా=స్థిరవతురాలవుగా, భవ=అగుమా! సంప్రీత్యా=ప్రీతిచేత, సుస్థిరా = మిక్కిలిస్థిరచిత్తురాలవుగాను, వరదా=వరముల నిచ్చునట్టిదానవుగాను, భవ=అగుము.

ఆనీతాం స్తు త్వయా దేవి నిధీన్మే సంప్రదర్శయ,

అద్య క్షణేన సహసా దత్వా సంరక్ష మాం సదా. ౪౮

టీ. హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వయా=నీచేత, ఆనీతాం=తేబడినటువంటి, నిధీన్ప్రస్తు=నిధులనుకూడ, మే=నాకు, సంప్రదర్శయ=చూపింపుమా! అద్య=ఈ, క్షణేన=క్షణకాలముచేత, సహసా=శీఘ్రముగా, దత్వా=ఇచ్చి, మాం=నన్ను, సదా=ఎల్లప్పుడును, సంరక్ష=రక్షింపుమా.

మయి తిష్ఠ తథా నిత్యం యథేంద్రాదిషు తిష్ఠసి,

అభయం కురు మే దేవి మహాలక్ష్మీ నమోస్తు తే.

టీ. ఇంద్రాదిషు=ఇంద్రాది దేవతలయందు, యథా=ఏలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా=అలాగున, నిత్యం=ఎల్లప్పుడును, మయి=నాయందు, తిష్ఠ= ఉండుమా! మహాలక్ష్మీ=మహాలక్ష్మీస్వరూపిణివైన, హే దేవి=ఓ దేవీ! మే=నాకొఱకు, అభయం=అభయదానమును, కురు=చేయుమా! తే=నీకొఱకు, నమః = నమస్కారము, అస్తు=అగుగాక.

సమాగచ్ఛ మహాలక్ష్మి శుద్ధజాంబూనదస్థితే,

ప్రసీద పురతః స్థిత్వా ప్రణతం మాం విలోకయ ౪౯

టీ. శుద్ధజాంబూనదస్థితే-శుద్ధ=నిర్మలమయిన, జాంబూనద = బంగారుమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, హే మహాలక్ష్మి=ఓమహాలక్ష్మీ, సమాగచ్ఛ = రమ్మా! ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా? పురతః = నాయొక్క యెదుట, స్థిత్వా = ఉండి, ప్రణతం=నమస్కరించినటువంటి, మాం=నన్ను, విలోకయ=చూడుమా.

లక్ష్మీర్భువం గతాభాసి యత్ర యత్ర హిరణ్మయీ,

తత్ర తత్ర స్థితా త్వం మే తవ రూపం ప్రదర్శయ. ౫౦

టీ. లక్ష్మీః=లక్ష్మీస్వరూపిణివైన, నీవు, భువం=భూమిని, గతా = పొందినదానవై, ఆభాసి=ప్రకాశించుచున్నావు, యత్ర యత్ర = ఏయేస్థలము

నందు, హిరణ్మయీ=బంగారుమయమైనదానవై, తిష్ఠసి=ఉన్నావో. తత్ర తత్ర=ఆ ద్వీపమునందు, స్థితా=ఉన్న, త్వం=నీవు, మే=నాకు, తవ=నీయొక్క, రూపం =దివ్యమంగళరూపమును, ప్రదర్శయ=చూపుమా?

క్రీడన్తి బహుధా భూమౌ పరిపూర్ణకృపా మయి,

మమ మూర్ధని తే హస్తమవిలమ్బితమర్పయ. ౫౧

టీ. భూమౌ=భూమియందు, బహుధా=అనేకరూపములచేత, క్రీడన్తి=క్రీడించుచున్న, త్వం=నీవు, మయి=నాయందు. పరిపూర్ణకృపా-పరిపూర్ణ=సంపూర్ణమయిన, కృపా=దయారసముగలదానవై, తిష్ఠ=ఉండుమా, మమ=నాయొక్క, మూర్ధని=శిరస్సునందు, తే=నీయొక్క, హస్తం = హస్తమును, అవిలంబితం=శీఘ్రముగా, అర్పయ=ఉంచుమా?

ఫలభాగ్యోదయే లక్ష్మి సమస్తపురవాసిని,

ప్రసీద మే మహాలక్ష్మి పరిపూర్ణమనోరథే. ౫౨

టీ. ఫలభాగ్యోదయే-ఫల=సమస్తఫలరూపములయిన, భాగ్య=సౌభాగ్యములయొక్క, ఉదయే=ఆవిర్భావముగలిగినటువంటి, సమస్తపురవాసిని-సమస్తపుర=సమస్తపట్టణములయందు, వాసిని=నివాసముగలిగినటువంటి, పరిపూర్ణమనోరథే- పరిపూర్ణ=సంపూర్ణమయిన, మనోరథ=కోరికగలిగిన, హే మహాలక్ష్మీ=ఓమహాలక్ష్మీ! మే=నాకొఱకు, ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా?

అయోధ్యాదిషు సర్వేషు నగరేషు సమాస్థితే,

వైభవైర్వివిధైర్యుక్తే సమాగచ్ఛ ముదాన్వితే. ౫౩

టీ. అయోధ్యాదిషు-అయోధ్యా=అయోధ్యాపట్టణమే, ఆదిషు=మొదలుగాగలిగిన, సర్వేషు=సమస్తమయిన. నగరేషు=పట్టణములయందు, సమాస్థితే=నివసించినటువంటియు, వివిధైః=అనేకవిధములుగలిగిన, వైభవైః=వైభవములతోడ, యుక్తే=కూడుకొన్నటువంటియు, ముదా = సంతోషముతో

లక్ష్మీప్రార్థన—

అన్వితే=కూడుకొన్నటువంటియు, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! సమాగచ్ఛ = రమ్ము. మమ=నాయొక్క, అగ్రే=అగ్రభాగమునందు, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరాపనురాలవుగా, భవ= అగుమా!

సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ మమాగ్రే భవ సుస్థిరా,
కరుణారసనిష్పన్న నేత్రద్వయవిలాసినీ. ౫౪

సన్నిధత్స్వ మహాలక్ష్మి త్వత్పాణిం మమ మస్తకే

టీ. సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ=రమ్ము రమ్ము. మమ=నాయొక్క, అగ్రే = అగ్రభాగమునందు, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరాపనురాలవుగా, భవ = అగుమా? హే మహాలక్ష్మీ=ఓ మహాలక్ష్మీ, త్వం=నీవు, కరుణారసనిష్పన్న - కరుణారస=దయారసముచేత, నిష్పన్న = పరిపూర్ణములయిన, నేత్రద్వయవిలాసినీ- నేత్ర=నేత్రములయొక్క, ద్వయ = జంటయొక్క, విలాసినీ=విలాసముగలదానవై, మమ=నాయొక్క, మస్తకే=శిరస్సునందు, త్వత్పాణిం-త్వత్ = నీయొక్క, పాణిం= హస్తమును, సన్నిధత్స్వ=ఉంచుమా?

కరుణాసుధయా మాం త్వమభిషిచ్య స్థిరం కురు. ౫౫

టీ. హేలక్ష్మీ = ఓ లక్ష్మీదేవీ! కరుణాసుధయా = అమృతమువంటి దయారసముచేత, అభిషిచ్య = అభిషేకముచేసి, స్థిరం = దృఢచిత్తునిగా, కురు = చేయుమా?

సర్వరాజగృహే లక్ష్మి సమాగచ్ఛ బలాన్వితే,
స్థిత్వాశు పురతో మేఽద్య ప్రసాదేనాభయం కురు.

టీ. బలా = బలముతోడ, అన్వితే = కూడుకొన్నటువంటి, సర్వరాజగృహే-సర్వ = సమస్తమయిన, రాజ = రాజులయొక్క, గృహే = గృహములందు, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! సమాగచ్ఛ=రమ్ము. మే=నాయొక్క, పురతః = ఎదుట, ఆశు = శీఘ్రముగా, స్థిత్వా = ఉండి, అద్య = ఇప్పుడు,



మాం=నన్ను. ప్రసాదేన = అనుగ్రహముచేత. అభయం = భయములేనివానినిగా, కురు = చేయుమా?

సాదరం మస్తకే హస్తం మమ త్వం కృపయార్పయ,
సర్వరాజస్థితే లక్ష్మి త్వత్కలా మయి తిష్ఠతు. ౫౬

టీ. హేలక్ష్మీ = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం = నీవు, మమ = నాయొక్క, మస్తకే = శిరస్సునందు. హస్తం = హస్తమును. కృపయా = దయచేత, సాదరం యథాతథా=ఆదరముతోఁ గూడుకొన్నట్లు, అర్పయ = ఉంచుమా! సర్వరాజస్థితే-సర్వ = సమస్తమయిన, రాజ = రాజులయందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, హేలక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్ = నీయొక్క, కలా = కళ, మయి = నాయందు, తిష్ఠతు = ఉండుగాక.

ఆద్యాదిశ్రీమహాలక్ష్మి విష్ణువామాఙ్కసంస్థితే,
ప్రత్యక్షం కురు మే రూపం రక్ష మాం శరణాగతమ్.

టీ. విష్ణువామాఙ్కసంస్థితే-విష్ణు=విష్ణుమూర్తియొక్క, వామాఙ్క= ఎడమతొడయందు, సంస్థితే = కూర్చుండినటువంటి, హేఆద్యాదిశ్రీమహాలక్ష్మీ- ఆద్య = మూలప్రకృతికంటె మొదటిదానవైన, ఆదిశ్రీ = ఆదిలక్ష్మీస్వరూపిణివైన, మహాలక్ష్మీ=ఓమహాలక్ష్మీ! మే=నాకు, రూపం = రూపమును, ప్రత్యక్షం = ప్రత్యక్షమైన దానినిగా, కురు = చేయుమా! శరణాగతం= శరణమును బొందినటువంటి, మాం = నన్ను, రక్ష = రక్షింపుమా?

ప్రసీద మే మహాలక్ష్మి సుప్రసీద మహాశివే,

టీ. మహాశివే-మహాత్ =గొప్పదానవైన, శివే=మంగళస్వరూపిణివైన, హేలక్ష్మీ=ఓ లక్ష్మీదేవీ! మే=నాకొఱకు, ప్రసీద = అనుగ్రహమునుచేయుము. సుప్రసీద = మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవగుమా!

అచలా భవ సుప్రీతా సుస్థిరా భవ మద్గృహే. ౫౭

యావత్తిష్ఠన్తి వేదాశ్చ యావ చ్చంద్ర దివాకరౌ,
యావద్విష్ణుశ్చ యావ త్త్వం తావత్కురుకృపామయి.

టీ. వేదాశ్చ=నాలుగువేదములును, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠన్తి = ఉందురో, చన్ద్రదివాకరౌ = చంద్రసూర్యులు, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠతః=ఉందురో, తావత్ = అంతకాలపర్యంతము. మద్గృహే=నాగృహమునందు, త్వం=నీవు, అచలా=చలింపనిదానవై, సుప్రీతా=మిక్కిలి సంతుష్టురాలవై, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరచిత్తురాలవై, భవ=ఉండుమా! విష్ణుశ్చ = విష్ణువును, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠతి = ఉండునో, త్వం=నీవు, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠసి = ఉందువో, తావత్ = అంతకాలపర్యంతము, మయి = నాయందు, కృపాం = దయను, కురు = చేయుమా!

చాన్ద్రీకలా యథా శుక్లే వర్ధతే సా దినే దినే,
తథా దయా తే మయ్యేవ వర్ధతామభివర్ధతామ్. ౬౧

టీ. చాన్ద్రీ = చంద్రసంబంధినియు, సా = ఆ, కలా=కళ, యథా=ఏలాగున, శుక్లే=శుక్లపక్షమునందు, దినేదినే = ప్రతిదినమునందు, వర్ధతే=వృద్ధిబొందుచున్నదో, తథా = అలాగున, తే = నీయొక్క, దయా = దయ, మయ్యేవ = నాయందే, వర్ధతాం=వృద్ధినొందునుగాక. అభివర్ధతాం=మిక్కిలి వృద్ధినొందునుగాక.

యథా వైకుణ్ఠనగరే యథా వై క్షీరసాగరే,
తథా మద్భవనేతిష్ఠ స్థిరం శ్రీవిష్ణునాసహ. ౬౨

టీ. హే శ్రీః = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం, నీవు, యథా=ఏలాగున, వైకుంఠనగరే = వైకుంఠనగరమునందు, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, క్షీరసాగరే=పాలసముద్రమునందు, యథా = ఏలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా = అలాగున,



మద్భవనే-మత్ = నాయొక్క, భవనే=గృహమునందు, శ్రీవిష్ణునాసహ = శ్రీమహావిష్ణువుతోగూడ, స్థిరం=స్థిరముగా, తిష్ఠ=ఉండుమా!

యోగినాం హృదయే నిత్యం యథా తిష్ఠసి విష్ణునా,
తథా మద్భవనే తిష్ఠ స్థిరం శ్రీవిష్ణునాసహ. ౬3

టీ. యోగినాం = యోగీశ్వరులయొక్క, హృదయే=మనస్సునందు, నిత్యం = ఎల్లప్పుడు, విష్ణునాసహ = విష్ణువుతోగూడ. యథా = ఏలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా = అలాగున, మద్భవనే-మత్ = నాయొక్క భవనే=గృహమునందు. శ్రీవిష్ణునాసహ = శ్రీమహావిష్ణువుతోగూడ, స్థిరం=స్థిరముగ, తిష్ఠ = ఉండుమా?

నారాయణస్య హృదయే భవతీ యథా స్తే
నారాయణోఽపి తవ హృత్కమలే యథా స్తే,
నారాయణ స్త్వమపి నిత్య విభూ తథైవ
తౌ తిష్ఠతాం హృది మమాపి దయాన్వితౌ శ్రీః. ౬౪

టీ. భవతీ = నీవు, నారాయణస్య = నారాయణమూర్తియొక్క, హృదయే = వక్షస్థ్సలమునందు, యథా = ఏలాగున, ఆస్తే = ఉన్నావో, నారాయణోఽపి = నారాయణమూర్తియును, తవ = నీయొక్క. హృత్కమలే = హృదయకమలమందు, యథా = ఏలాగున, ఆస్తే = ఉన్నాడో, తథైవ = అలాగునసే. నిత్యవిభూ- నిత్య = నిత్యస్వరూపులైనను, విభూ=సర్వలోకవ్యాపకులయిన, త్వమపి=నీవును, నారాయణః = నారాయణమూర్తియును, దయాన్వితౌ = దయతోఁ గూడుకొన్నవారై. హే శ్రీః = ఓలక్ష్మీదేవీ! తౌ=ఆ మీరలు, మమ=నాయొక్క, హృది=మనస్సునందును, తిష్ఠతాం= ఉండుఁడీ.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! నీవు, శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క వక్షస్థ్సలమునందును, శ్రీమన్నారాయణమూర్తి నీయొక్క హృదయకమలమునం

దును, ఏవిధముగా నుండెదరో, ఆదేవిధముగా, నిత్యస్వరూపులును, సర్వసాక్షులు నగు మీరిరువురు మిక్కిలి దయతోఁగూడుకొన్నవారై నాహృదయమునందు స్థిరముగానుండులాగున ప్రార్థించుచున్నాఁడను.

విజ్ఞానవృద్ధిం హృదయే కురు శ్రీః
సౌభాగ్యవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః,
దయాసువృష్టిం కురుతాం మయి శ్రీః
సువర్ణవృష్టిం కురు మే కరే శ్రీః. ౯౭

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవి ! మమ=నాయొక్క, హృదయే=మనసునందు, విజ్ఞానవృద్ధిం=శాస్త్రజ్ఞానవృద్ధిని, కురు=చేయుమా? మే = నాయొక్క, గృహే=గృహమునందు, సౌభాగ్యవృద్ధిం=ఐశ్వర్యవృద్ధిని, కురు=చేయుమా? మయి=నాయందు, తాం=ఆ, దయాసువృష్టిం-దయా=[illegible]యొక్క, సువృష్టిం=శ్రేష్ఠమయినవర్షమును, కురు=చేయుమా? (అనఁగా దయారసమును వర్షింపుమా యనిభావము.) మే=నాయొక్క, కరే=హస్తమునందు, సువర్ణవృష్టిం=కనకవర్షమును, కురు=చేయుమా?

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధియు, సౌభాగ్యవృద్ధియు కల్గజేయుమా? దయారసమును వర్షింపుమా? నాయొక్క హస్తమునందు సువర్ణమును వర్షింపుమా?

న మాం త్యజేథా శ్రితకల్పవల్లీ
సద్భక్తచింతామణికామధేనుః.
నమాం త్యజేథా భవ సుప్రసన్నా
గృహే కళత్రేషుచ పుత్త్రవర్గే. ౯౮

టీ. శ్రితకల్పవల్లీ-శ్రిత = ఆశ్రితులకు, కల్పవల్లీ = కల్పవృక్షలతకవైన, సద్భక్త...కామధేనుః- సత్ =శ్రేష్ఠమయిన, భక్త = భక్తులకు. చింతా



మణి=చింతామణివైన. (అనఁగా కోరఁబడిన సకలపదార్థములనిచ్చునట్టి దేవరత్నమయిన) కామధేనుః=కామధేనువైన, త్వం=నీవు, మాం=నన్ను, నత్యజేథాః=విడువకుము. సుప్రసన్నా = మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా? మమ=నాయొక్క, గృహే=గృహమునందును, కళత్రేషుచ=భార్యలయందును, పుత్త్రవర్గే=పుత్త్రసమూహమునందును, తిష్ఠ=ఉండుమా?

తా. ఓ లక్ష్మీదేవి ! నిన్నాశ్రయించిన సద్భక్తులకు కల్పవృక్షలతకవలెను, చింతామణివలెను, కామధేనువువలెను [illegible]నట్టినీవు, నన్నువిడువక నాకు మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవై. నాగృహకళత్రపుత్త్రవర్గాదులయందు సదా నివసించియుండుమా?

శక్తిబీజమ్.—ఓం. అం. ఆం. ఈం. ఏం. ఐం.

ఆద్యాదిమాయే త్వమజాణ్డబీజమ్
త్వమేవ సాకార నిరాకృతీ త్వమ్,
త్వయా ధృతాశ్చాబ్జభవాణ్డసఙ్ఘా
శ్చిత్రం చరిత్రం తవ దేవి విష్ణోః. ౯౯

టీ. ఆద్యాదిమాయే - ఆద్య=పురాతనురాలవైన, ఆదిమాయే = ఆది[illegible]స్వరూపిణివైన, ఓ లక్ష్మీదేవీ ! త్వం=నీవు, [illegible] - [illegible] బ్రహ్మాండమునకు, బీజం=కారణస్వరూపిణివి, త్వమేవ= నీవే, సాకార=[illegible] [illegible] నిరాకృతీ = [illegible] [illegible] అబ్జభవాండసంఘాః-అబ్జభవాండ = బ్రహ్మాండములయొక్క. సంఘాః= సమూహములు, (అనఁగా ఆమెయందే అనేక బ్రహ్మాండములు నివసించియున్నవనిభావము.) ధృతాః=ధరింపఁబడినవి. అతః=ఈకారణమువల్ల. విష్ణోః=విష్ణువునకు, దేవి=భార్యవైన యోలక్ష్మీ ! తవ=నీయొక్క, చరిత్రం=[illegible]. చిత్రం= ఆశ్చర్యకరమయినది.

తా. పురాతనురాలవును, ఆదిమాయాస్వరూపిణియును, శ్రీమహావిష్ణువునకు భార్యవు నైన యోలక్ష్మీదేవీ! నీవు బ్రహ్మాండమునకు కారణస్వరూపిణివియును, ఆకారములో గూడుకొన్న దానవును, ఆకారములేనిదానవు నైయున్నావు; నీకుక్షియందు అనేక బ్రహ్మాండములు నివసించియున్నవి. ఇట్టి ప్రభావముగల నీచరిత్రమును చెప్పుట ఆశ్చర్యమయినదనుట.

బ్రహ్మరుద్రాదయో దేవాః వేదాశ్చాపి నశక్నుయుః,
మహిమానం తవ స్తోతుం మందోఽహం శక్నుయాం కథమ్.

టీ. హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! తవ=నీయొక్క, మహిమానం=మహిమను, స్తోతుం=స్తుతించుటకొఱకు, బ్రహ్మరుద్రాదయః=బ్రహ్మరుద్రులు మొదలుగాగల, దేవాః=దేవతలును, వేదాశ్చాపి=నాలుగువేదములును, నశక్నుయుః=సమర్థములుగా లేరవు. మందః=మందబుద్ధిగలిగిన, అహం=నేను, కథం=ఎట్లు? శక్నుయామ్=సమర్థుఁడనగుదును. (అనఁగా కానని భావము.)

అవిద్యా త్వద్వత్సవాక్యాని సూక్తాసూక్తాని రమాని చ,
తాని స్వీకురు సర్వజ్ఞే దయాళుత్వేన సాదరమ్. ౧౯

టీ. హే అంబ=ఓతల్లీ! యాని=వి, త్వద్వత్సవాక్యాని-త్వత్=నీయొక్క వత్స=బిడ్డయొక్క, వాక్యాని=మాటలు, సూక్తాసూక్తాని=స్పష్టములుగాను అస్పష్టములుగాను, భవన్తి=అగుచున్నవో, తాని=ఆమాటలను, సర్వజ్ఞే=సర్వజ్ఞురాలవైన యోలక్ష్మీదేవీ! దయాళుత్వేన=దయాళుత్వముగల దానవగుటచే, సాదరం=ఆదరముతోఁగూడుకొన్నట్లు, స్వీకురు=అంగీకరింపుమా?

తా. తల్లివైన యోలక్ష్మీదేవీ! బిడ్డయొక్క మాటలు తప్పైనను ఒప్పైనను తల్లి యేవిధముగా అంగీకరించునో, ఆవిధముగా సర్వజ్ఞురాలవును, దయాళువవైన నీవు నామాటలను మిక్కిలి ప్రేమతోఁగూడుకొన్న దానవై గ్రహింపుమా! (అనఁగా నీవు నాతల్లివిగాన నన్ను నీబిడ్డవలె చూడవలయునని.)



భవన్తీం శరణం గత్వా కృతార్థాస్స్యుః పురాతనాః,
ఇతి సంచిన్త్య మనసా త్వామహం శరణం ప్రపద్యే. ౨౦

టీ. పురాతనాః=పూర్వీకులు, భవన్తీం=నన్ను. శరణం=రక్షకురాలినిగా, గత్వా=పొంది, కృతార్థాః=కృతార్థులుగా, స్యుః = అయిరో, ఇతి=ఈలాగున, మనసా=మనస్సుచేత, సంచిన్త్య = ఆలోచించి, అహం = నేను, త్వాం=నిన్ను, శరణం=రక్షకురాలినిగా, ప్రపద్యే=పొందుచున్నాను.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! పూర్వీకులు నీయొక్క రక్షకత్వమునుబొంది యేవిధముగా కృతార్థులయిరో ఆవిధముగా నేనును కృతార్థుఁడ నగుదునని తలఁచి నీయొక్క రక్షకత్వమును బొందుచున్నాను.

అనన్తా నిత్యసుఖినః త్వద్భక్తాస్త్వత్పరాయణాః,
ఇతి వేదప్రమాణాద్ధి దేవి త్వాం శరణం ప్రపద్యే. ౨౧

టీ. దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! అనన్తాః=అంతములేనటువంటి, త్వత్పరాయణాః-త్వత్=నీయందు, పరాయణాః=ఆసక్తచిత్తులయిన, త్వద్భక్తాః=నీయొక్క భక్తులు, నిత్యసుఖినః-నిత్యం=ఎల్లప్పుడు, సుఖినః=సుఖవంతులై, తిష్ఠన్తి=ఉన్నారో, ఇతి=ఈలాగున, వేదప్రమాణాత్=వేదములయొక్క ప్రామాణ్యమువలన, అహం=నేను, త్వాం=నిన్ను, శరణం = రక్షకురాలినిగా, ప్రపద్యే = పొందుచున్నానుగదా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నిన్నెల్లప్పుడు ఏకచిత్తులై పారాయణముచేయువారు నిత్యసుఖములను నిత్యమును పొందుచున్నారని వేదప్రామాణ్యమువలన తెలియుచున్నది గాన, అట్టిమహిమగల నిన్ను రక్షకురాలినిగా బొందుచున్నాను; నన్ను గ్రహింపుమా?

తవ ప్రతిజ్ఞా మద్భక్తా ననశ్యన్తీత్యపి క్వచిత్,
ఇతి సంచిన్త్య సంచిన్త్య ప్రాణాన్ సన్ధారయామ్యహమ్.

టీ. మద్భక్తానాం=నాయొక్క భక్తులు, క్వచిదపి = ఒకానొకప్పుడును, వరశ్రేణిని = వరంపరవి, తవ=నీయొక్క, ప్రతిజ్ఞా=ప్రతిజ్ఞ, ఇతి=ఈలాగున, సంచిన్త్య సంచిన్త్య=స్మరించి స్మరించి, అహం=నేను, ప్రాణాన్=ప్రాణములను, సంధారయామి=ధరించియున్నాను (అనగా, నీ ప్రతిజ్ఞలనునమ్మి జీవించి యున్నాను).

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నిన్ను స్థిరచిత్తముతో ననవరతము భక్తిజేయువారల కెప్పటికిని గాపాడెదరు అనునట్టి నీయొక్క ప్రతిజ్ఞను పలుమారుస్మరించుచు జీవించియున్నాను.

త్వదధీన స్త్వహం మాతః త్వత్కృపా మయి విద్యతే,
యావత్సంపూర్ణ కామస్స్యాం తావద్దేహి దయానిధే. ౨౩

టీ. హే దయానిధే=దయాసముద్రురాలవైన. హే మాతః=ఓతల్లీ! అహం=నేను, త్వదధీనః - త్వత్ =నీయొక్క, అధీనః=వాసుడను. త్వత్కృపా=నీయొక్క, కృపా=దయ, మయి=నాయందు, విద్యతే=ఉన్నది. యావత్ =ఎప్పుడు, అహం= నేను. సంపూర్ణకామః-సంపూర్ణ = పరిపూర్ణ మయిన, కామః=కోరికగలవాడనుగా, స్యాం=అగుదునో! తావత్ =అప్పుడు, ఫలం=సంపూర్ణఫలమును, దేహి = ఇమ్ము! (అనగా నేను నీవలన పరిపూర్ణ ఫలమును గోరినప్పుడు కటాక్షించి యియ్యవలసినదని భావము).

తా. దయాసముద్రురాలవును, తల్లియునైన ఓలక్ష్మీదేవీ! నేనెప్పుడు నీయధీనుడ నగుచున్నానో అప్పుడు నీకృప నాయందున్నది గాన నేను సంపూర్ణకాముడనైనప్పుడు సంపూర్ణఫలము నొసంగుమా!

క్షణమాత్రం న శక్నోమి జీవితుం త్వత్కృపాం వినా
న జీవన్తి జలం త్యక్త్వా జలగ్రహాః. ౨౪

టీ. హే లక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్ =నీయొక్క. కృపాంవినా=దయను విడిచి. క్షణమాత్రం=క్షణకాలమును, జీవితుం=జీవించుటకొరకు, నశక్నోమి



=సమర్థుండనుగాను. జలజాని=కమలములును. జలగ్రహాః-జల = ఉదకమునం దుండెడు, గ్రహాః=మకరములు, జలం=ఉదకమును, త్యక్త్వా=విడిచి, నజీవన్తి =జీవింపవుగదా?

తా. లక్ష్మీదేవీ! కమలములును, మకరములును ఉదకమును విడిచి బయటికివచ్చినయెడల విధముగా నశించునో ఆవిధముగా నీకృప నాయందు లేకపోవునేని క్షణకాలమైనను జీవింపను.

యథాహి పుత్త్రవాత్సల్యాజ్జననీ ప్రస్నుతస్తనీ,
వత్సం త్వరితమాగత్య సంప్రీణయతి వత్సలా. ౨౫

టీ. జననీ=తల్లియగుగోవు, యథా = ఏలాగున, పుత్త్రవాత్సల్యాత్- పుత్త్ర=మావియందు, వాత్సల్యాత్ =ప్రేమవలన. ప్రస్నుతస్తనీ- ప్రస్నుత= [illegible]చేత దడుపబడిన, స్తనీ=స్తనములుగలదై. త్వరితం = శీఘ్రముగా, వత్సం=మావిను, ఆగత్య=పొంది, వత్సలా=ప్రేమగలిగినదై, సంప్రీణయతి =సంతోషింపజేయుచున్నదో.

యది స్యాం తవ పుత్త్రోహం మాతా త్వం యది మామకీ,
దయాపయోధర స్తన్యసుధాభిరభిషిఞ్చ మామ్. ౨౬

టీ. అహం=నేను, తవ=నీకు, పుత్త్రః = [illegible], స్యాంయది= అగుదునేని, త్వం=నీవు, మామకీ=నాయొక్కసంబంధినియగు, మాతా=తల్లివి గా, స్యాశ్చేత్ =అగుదువేని, మాం=నన్ను, [illegible] [illegible]. దయా=దయాపయోధర స్తన్యసుధాభిః = [illegible] స్తన [illegible]ములచేత, మాం=నన్ను. అభిషిఞ్చ=అభిషేకమును జేయుమా? (అనగా [illegible] యనిభావము).

తా. (౨౫-౨౬) ఓలక్ష్మీదేవీ ! తల్లియగు ఆవు. [illegible] ప్రేమాతిశయమువలన పాలచేత దడుపబడిన స్తనములుగలదై యేవిధముగా

తనదూడను త్వరితముగాఁజొంది పాలిచ్చి సంతోషింపఁజేయుచున్నదో, నీ వదేవిధముగా నేను నీకు పుత్త్రుఁడనైతినేని నీవు నాకు తల్లివైతివేని దయారస మనెడు అమృతములవంటి స్తనక్షీరములచేత నన్ను తడుపుమా?

మృగ్యో న గుణలేశోఽపి మయి దోషైకమన్దిరే,
పాంసూనాం వృష్టిబిన్దూనాం దోషాణాఞ్చ న మే మతిః ౨౨

టీ. హే లక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! దోషైకమన్దిరే-దోష=పాపములకు, ఏక మన్దిరే=ముఖ్యస్థానమయినటువంటి, మయి=నాయందు, గుణలేశోఽపి = సద్గుణ లేశమయినను, మృగ్యః=వెదకఁదగినదిగా, న=లేదు. పాంసూనాం=భూపరాగములయొక్కయు, వృష్టిబిందూనాం=వర్షబిందువులయొక్కయు, మే=నా యొక్క, దోషాణాఞ్చ=పాపములయొక్కయు, మతిః=సంఖ్య, నగోచరా= మనోగోచరమయినది కాదు.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! భూపరాగములయొక్కయు, వర్షబిందువులయొక్క యు సంఖ్య యెట్లు లెక్కించుట కసాధ్యమో, అట్లు పాపములకు ముఖ్య స్థానమయిన నాయందు సద్గుణము లేశమయినను దొరకదనుట.

పాపినామహమేకాగ్రో దయాళూనాం త్వమగ్రణీః,
దయనీయోమదన్యోఽస్తి తవ కోఽత్ర జగత్త్రయే. ౨౩

టీ. అహం=నేను పాపినాం=పాపాత్ములకు, ఏకాగ్రః=మొదటివాఁడను. త్వం=నీవు, దయాళూనాం=దయగలవారికి, అగ్రణీః=మొదటివానవు. అత్ర=ఈ, జగత్త్రయే=మూఁడులోకములయందును, తవ=నీకు, దయనీయః= రక్షింపఁదగినవాఁడు, మత్=నాకంటె, అన్యః=ఇతరుఁడైనవాఁడు, కః=ఎవఁడు? అస్తి=ఉన్నాఁడు.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నేను పాపాత్ములలో మొదటివాఁడను. నీవుదయా ళువులలో మొదటిదానవు, కావున ఈ మూఁడులోకములయందును నాకంటె రక్షింపఁదగినవాఁడు నీ కెవరుగలరు. (అనఁగా ఎవరును లేరనుట).



విధినాహం నసృష్టశ్చేన్న స్యాత్ తవ దయాళుతా,
ఆమయోవా నసృష్టశ్చేత్ ఔషధస్య వృథోదయః. ౨౪

టీ. అహం=నేను, విధినా=బ్రహ్మదేవునిచేత, నసృష్టశ్చేత్=సృష్టింపఁ బడనివాఁడనైతినేని, తవ=నీయొక్క, దయాళుతా=దయాళుత్వము, నస్యాత్ =నశించును. ఆమయోవా=రోగమయినను, నసృష్టశ్చేత్=సృష్టింపఁబడనిదైన చో, ఔషధస్య = మందుయొక్క, ఉదయః=ఉత్పత్తి, వృథా = వ్యర్థము. స్యాత్ = అగును.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! రోగము సృష్టింపఁబడనియెడల మందుయొక్క యుత్పత్తి యేవిధముగా ప్రకాశింపదో, అదేవిధముగా నేను బ్రహ్మదేవునిచే సృష్టింపఁబడనిచో నీయొక్క దయాళుత్వ మెట్లు ప్రకాశింపఁగలదు? (అనఁ గా ప్రకాశింపదనుట).

కృపామదగ్రజా కిన్తే అహం కింవా తదగ్రజః,
విచార్య దేహి మే విత్తం తవ దేవి దయానిధే. ౨౫

టీ. తే=నీయొక్క, కృపా=దయ. మదగ్రజా కిం = నేనెఱిఁగిన నాఁ గాఁగినదా యేమి? అహం = నేను, తదగ్రజః=ఆదయయొ, అగ్రజః= అక్కగాఁ గలిగినవాఁడనా యేమి? ఇతి=ఈ రీతిన, విచార్య = ఆలో చించి, దయానిధే=దయారసము ద్రావలయిన, దే ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాకు, తవ=నీయొక్క, విత్తం=ధనమును, దేహి=ఇమ్మా.

తా. దయారసము ద్రావలయిన ఓలక్ష్మీదేవీ! నేను జననమొందిన తరువాత నీదయ సృష్టింపఁబడినదా? లేక నీదయ సృష్టింపఁబడినవెనుక నేను సృష్టింపఁబడినాఁడనా? విచారించి నీయొక్క ధనము నొసంగుమా?

మాతా పితా త్వం గురుః సద్గతిః శ్రీః
త్వమేవ సంజీవనహేతుభూతా,

అన్యా న మన్యే జగదేకనాథే

త్వమేవ సర్వం మమ దేవి సత్యమ్. ౮౧

టీ. హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మమ=నాకు, మాతా = తల్లివి, పితా=తండ్రివి యైనదానవు, గురు=గురుస్వరూపిణివి, సద్గతిశ్రీః=సద్గతి సంపద్రూపిణివి, అనగా మోక్షస్వరూపిణివనుట. త్వమేవ=నీవే, సంజీవన హేతుభూతా=సంజీవనము=జీవించుటకు హేతుభూతా = కారణస్వరూపిణివి, హే జగదేకనాథే! జగత్=లోకములకు ఏకనాథే=ప్రధానేశ్వరివైన యోలక్ష్మీదేవీ! అన్యం=ఇతర దేవతను, న మన్యే=తలంపను. హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వమేవ=నీవే, మమ=నాకు, సర్వం=సమస్తదేవతాస్వరూపిణివి, సత్యం=యథార్థము.

తా. లోకములకు ప్రధానేశ్వరివైన యోలక్ష్మీదేవీ! నేను నిన్నుదప్ప నితర దేవతను దలంపను. ఏలన, నీవునాకు తల్లివి, తండ్రివి, గురుస్వరూపిణివి, సద్గతి సంపద్రూపిణివి, జీవించుటకు హేతుభూతురాలవు, యథార్థముగా నాకు సమస్తదేవతాస్వరూపిణివి నీవే.

హృదయమంత్రము — ఓం, భ్రాం, శ్రీం, భ్రూం, హ్రీం, భ్రాం, [illegible], హాం, ఫట్, కురు కురు స్వాహా.

ఆద్యాదిలక్ష్మీ ర్భవ సుప్రసన్నా విశుద్ధవిజ్ఞానసుఖైకదోగ్ధ్రీ,

అజ్ఞానహన్త్రీ త్రిగుణాతిరిక్తా ప్రజ్ఞాననేత్రీ భవ సుప్రసన్నా.

టీ. హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, ఆద్యా=ప్రధానస్వరూపిణివి, ఆదిలక్ష్మీః = [illegible], తతః = ఆకారణముచేత, సుప్రసన్నా= మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవు, భవ = అగుమా! త్వం=నీవు, విశుద్ధ...దోగ్ధ్రీ- విశుద్ధ=నిర్మలమయిన, విజ్ఞాన=శాస్త్రజ్ఞానముచేతనయిన, సుఖ=ఆనందమును, ఏక=ముఖ్యముగా, దోగ్ధ్రీ = పుట్టించుచున్న దానవు. అజ్ఞాన=అజ్ఞానమును, హన్త్రీ=నశింపజేయుచున్న దానవు. త్రిగుణాతిరిక్తా-త్రిగుణ=సత్త్వరజస్తమో



గుణములచేత, అతిరిక్తా = అధికురాలవు. ప్రజ్ఞాననేత్రీ-ప్రజ్ఞాన=జ్ఞానమే, నేత్రీ=చక్షుస్సుగాఁగలదానవు.

తా. ప్రధానస్వరూపిణియు, ఆదిలక్ష్మీస్వరూపిణియునైన యోలక్ష్మీదేవీ! నీవు దోషరహితమగు శాస్త్రజ్ఞానముచేతనయిన యానందమును ముఖ్యముగనట్లుగాఁ గలుగఁజేయుచున్న దానవును, అజ్ఞానమును నశింపఁజేయుచున్న దానవును, సత్త్వరజస్తమోగుణములచేత అధికురాలవును, జ్ఞానమే నేత్రముగాఁ గలదానవు నైనందున, నీవు నాకు మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవగుమా!

అశేషవాగ్జాడ్యమలాపహన్త్రీ

నవం నవం సుష్టుసువాక్యదాయినీ,

మమైవ జిహ్వాగ్రసురంగనర్తినీ

భవ ప్రసన్నా వదనేచ మే శ్రీః. ౮౩

టీ. అశేష...హన్త్రీ)-అశేష=అధికమయిన, వాక్=వాక్కులయొక్క, జాడ్య=జడత్వమనెడు, మల=దోషములను, అపహన్త్రీ) = నశింపఁజేయుచున్న దానవు, నవం నవం=మిక్కిలి నూతనమగునట్లు, సుష్టు=శ్రేష్ఠమగునట్లు, సువాక్యదాయినీ = మంచివాక్కులనిచ్చుచున్న దానవు. మమ = నాయొక్క, జిహ్వాగ్ర...నర్తినీ-జిహ్వాగ్ర=నాలుకయొక్క కొనయనెడు. సురంగ=రమ్యమగు నాట్యస్థలమునందు. నర్తినీ=నటించుచున్న దానవు. తతః=ఆకారణమువలన, హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, వదనేచ=ముఖమునందును, ప్రసన్నా =ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా!

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నీవు నాయొక్క అపశబ్దముల నన్నిటిని పోఁగొట్టి సుశబ్దములుగాఁ జేయుచున్న దానవును, నాయొక్క జిహ్వాగ్రమను రమ్యమగు నాట్యస్థలమునందు నర్తనము జేయుచున్న దానవు నైనందున, నాయందునను ప్రసన్నురాల వగుమా!

సమస్త సంపత్సువిరాజమానా
సమస్తతేజస్సువిభాసమానా,
విష్ణుప్రియే త్వం భవ దీప్యమానా
వాగ్దేవతా మే వదనే ప్రసన్నా. ౮౪

టీ. హేలక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ ! త్వమ్=నీవు, సమస్త = సమస్తమయిన, సంపత్=సంపత్తులచేత, సువిరాజమానా=మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న దానవు. సమస్త తేజస్సువిభాసమానా - సమస్త = సంపూర్ణమయిన, తేజః=తేజస్సు చేత, సువిభాసమానా=మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న దానవు. హే విష్ణుప్రియే- విష్ణు=విష్ణువునకు, ప్రియే = ప్రియురాలవైన యోలక్ష్మీదేవీ ! దీప్యమానా= ప్రకాశించుచున్న, వాగ్దేవతా = సరస్వతీస్వరూపిణివైన, త్వం=నీవు, మే= నాయొక్క, వదనే=ముఖమునందు, ప్రసన్నా = ప్రసన్నురాలవైనదానవుగా, భవ= అగుమా!

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ ! సకలసంపదలచేతః ప్రకాశించుచున్న దానవును, సంపూర్ణమయిన తేజస్సుచేత మిక్కిలి తేజరిల్లుచున్న దానవును, శ్రీమహా విష్ణువునకు ప్రియురాలవును, మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న సరస్వతీస్వరూ పిణియు నైన నీవు నాయెదుట ప్రత్యక్ష మగుమా!

సర్వప్రదర్శే సకలార్థదే త్వమ్
ప్రభాసులావణ్య దయాప్రదోగ్ధ్రీ,
సువర్ణదే త్వం సుముఖీ భవ శ్రీః
హిరణ్మయీ మే నయనే ప్రసన్నా. ౮౫

టీ. స: ప్రదర్శే - సర్వ = సమస్తపదార్థములను, ప్రదర్శే=కటా క్షముచేతః [illegible]ంచుచున్న టువంటి, సకలార్థదే - సకల = సమస్తమయిన, అర్థదే=పదార్థములనిచ్చుచున్న టువంటి, సువర్ణదే = స్వర్ణ సౌభాగ్యమునిచ్చు



చున్న టువంటి. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు. ప్రభాసు...ప్రదోగ్ధ్రీ - ప్రభా=దేహకాంతి, సులావణ్య=మంచిలావణ్యము, దయా = దయ[illegible] ము, ప్రదోగ్ధ్రీ=పుట్టించుచున్న దానవై, సుముఖీ = మంచి ముఖము గల దానవుగా, భవ=అగుమా. హిరణ్మయీ = బంగారువన్నె గలిగిన. త్వం=నీవు, మే=నాయొక్క, నయనే=నేత్రమునందు, ప్రసన్నా = ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. సకలపదార్థములను కృపచేతః [illegible]ంచుచున్న దానవును, సకల పదార్థముల నొసంగుచున్న దానవును, సువర్ణ సౌభాగ్యమును గలుగఁజేయు చున్న దానవునైన యోలక్ష్మీదేవీ! దేహకాంతిని, మంచి[illegible]ము, దయా రసమును బుట్టించుచున్న దానవు నైన నీవు ప్రసన్నురాల వగుమా. బంగారు వన్నె గలిగిననీవు నానేత్రముల కగపడుమా.

సర్వార్థదా సర్వజగత్ప్రసూతిః
సర్వేశ్వరీ సర్వభయాపహా స్త్రీ,
సర్వోన్నతా త్వం సుముఖీ భవ శ్రీః
హిరణ్మయీ మే భవ సుప్రసన్నా. ౮౬

టీ. సర్వార్థదా=సకలవస్తువులనిచ్చుచున్న [illegible]ంటి, సర్వ...ప్రసూతిః- సర్వ=సమస్తమయిన, జగత్=లోకములను, ప్రసూతిః=[illegible]వైన, సర్వ... సర్వేశ్వరీ-సర్వ = సమస్తలోకములకు, ఈశ్వరీ=ప్రభువురాలవైన, సర్వ... స్త్రీ-సర్వ=సమస్తమయిన, భయ=భయములను, అపహా స్త్రీ=పోగొట్టుచున్న దాన వైన, సర్వోన్నతా-సర్వ=సమస్త [illegible], ఉన్నతా=[illegible]వైన, సుముఖీ=మంచిముఖముగలదానవైన, హిరణ్మయీ = స్వర్ణచ్ఛాయగలిగినటు వంటి, త్వం=నీవు, మే=నాకు, ప్రసన్నా=మిక్కిలిప్రసన్నురాలవుగా, భవ= అగుమా.

లక్ష్మీస్తోత్ర[illegible]—6

తా. ఓలక్ష్మీదేవి! సకలపదార్థముల నిచ్చుచున్న దానవును, కారణస్వరూపిణియును, సర్వజగత్ప్రసువురాలవును, నశింపఁజేయుచున్న దానవును, సమస్తశక్తులకంటె నధికురాలవును, యును, హిరణ్మయివియునైన నీవు సుప్రసన్నురాలవగుమా!

సమస్తవిఘ్నౌఘవినాశకారిణీ
సమస్తభక్తోద్ధరణేవిచక్షణా,
అనన్తసమ్మోద సుఖప్రదాయినీ
హిరణ్మయీ మే నయనే ప్రసన్నా.

టీ. సమస్త...కారిణీ-సమస్త = సమస్తమయిన, విఘ్న=విఘ్నముల యొక్క, ఓఘ=సమూహమునకు, వినాశకారిణీ=నాశనముఁజేయుచున్న దానవును, సమస్త...విచక్షణా-సమస్త=సమస్తమయిన, భక్త=భక్తులయొక్క, ఉద్ధరణే=ఉద్ధరించుటయందు, విచక్షణా=పండితురాలవైన, అనన్త...ప్రదాయినీ-అనన్త=అంతములేనటువంటి, సమ్మోద=బ్రహ్మానందమును, సుఖ=సంసార సుఖమును, ప్రదాయినీ=ఇచ్చుచున్న దానవైన, హిరణ్మయీ=స్వర్ణచ్ఛాయగలిగిన, త్వం=నీవు, మే=నాయొక్క, నయనే=నేత్రమందు, ప్రసన్నా=ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవి! సకలవిఘ్నములను నాశనముఁ జేయునట్టిదానవును, భక్తులనందఱను గాపాడుటయందు విచక్షణురాలవును, అనంతమగుబ్రహ్మానందమును, సంసారసుఖమును గలుగునట్లొనర్చుదానవును, హిరణ్మయియునైన నా నేత్రముల కగపడుమా.

దేవి ప్రసీద దయనీయతమాయ మహ్యమ్
దేవాధినాథభవదేవగణాధివన్ద్యే,



మాతస్తథైవ భవ సన్నిహితా దృశోర్మే
పత్న్యాసమం మమ ముఖే భవ సుప్రసన్నా. ౧౧

టీ. దేవాధి...వన్ద్యే-దేవాధి=దేవతలు మొదలుగాఁ గలిగినవారలకు, ప్రభువగు ఇంద్రునిచేతను, భవ=ఈశ్వరునిచేతను, దేవగణ=దేవసమూహముచేతను, అధివన్ద్యే=నమస్కరింపఁదగినటువంటి, దేవి=ఓలక్ష్మీదేవి! దయనీయతమాయ=మిక్కిలి రక్షింపఁదగినటువంటి, మహ్యం=నాకొఱకు, ప్రసీద=అనుగ్రహముఁజేయుమా. హేమాతః = ఓతల్లీ! తథైవ=అలాగుననే, మే=నాయొక్క, దృశోః=దృష్టికి, సన్నిహితా=సమీపస్థురాలవుగా, భవ=అగుమా. మమ=నాయొక్క, ముఖే=ముఖమునందు, పత్న్యాసమం=స్త్రీయగు ...తో కూడా, సుప్రసన్నా=మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. దేవప్రభువగు ఇంద్రునిచేతను, ఈశ్వరునిచేతను, దేవగణము చేతను, నమస్కరింపఁదగినటువంటి, నాకు తల్లియునైన యోలక్ష్మీదేవి! నీవు రక్షింపఁబడుటకు యోగ్యుఁడనైన నన్ననుగ్రహింపుమా. నాసమీపమునకువచ్చి నాయిల్లాలితోఁ గూడ నాయొద్దనుండి సుప్రసన్నురాలవగుమా.

మావత్స భీరభయదానకరోర్పిత స్తే
మాతో మమేతి మయి దీనదయార్ద్రకమ్పే,
మాతస్సమర్పయ సదా ... కటాక్ష
మాఙ్గల్యబీజ మహిమాన మజస్ర మాతః. ౧౨

టీ. హేవత్స=ఓయబ్బాయిలారా! తే=నీ, ... మాతే=నీయొక్క, ... నాయొక్క, అభయదాన ...
=అభయదానహస్తము, అర్పితః=ఉంచఁబడినది. ఇతి=ఈలాగున, దీన ...=దీనులయందు, దయార్ద్రకమ్పే=దయా ప్రసాదముగలిగిన, ... =తల్లియైన యోలక్ష్మీదేవి! మయి=నాయందు, ...=సంతతము

చేత, కరుణా...మహిమానం-కరుణాకటాక్ష = కరుణారసముచేత నిండింపఁబడిన కటాక్షముయొక్క, మాఙ్గల్య=సమస్తశుభములకు, వీజ=కారణమయిన, (అనఁగా కడగంటిచూపుచేత), మహిమానం = అతిశయమును, అజన్మ=జన్మములేనట్లు, సమర్పయ=ఉంపుమా.

తా. దీనసంరక్షకురాలవును, తల్లియునైన యోలక్ష్మీదేవీ! "బాలుఁడా! ఇఁకను నీకు జన్మములే"దని నాశిరస్సునందు నీయభయహస్తముఁుంచి మిక్కిలి సంతోషముతో: కూర్చున్నదానవై, సమస్తశుభములకు బీజంబైన నీకడగంటిచూపుచే నాకిఁక జన్మ లేనట్లు కటాక్షింపుమా.

కంఠబీజః:—ఓం, క్రాం, క్రీం, క్రూం, క్రైం, క్రౌం, క్రం, క్రః.

కటాక్ష ఇహ కామధుక్ తవ మనస్తు చింతామణిః
కరస్సురతరుస్సదా నవనిధిస్త్వమేవేన్దిరే,
భవత్తవదయారసో రసరసాయనఞ్చాన్వహమ్
ముఖం తవ కలానిధిర్వివిధవాఞ్ఛితార్థప్రదమ్. ౯౦

టీ. కటాక్ష...ధుక్-ఇహ=ఈలోకమునందు, తే=నీయొక్క, కటాక్షః=కడగంటిచూపు, కామధుక్=కామధేనువువంటిది, తవ=నీయొక్క, మనస్తు=మనస్సుయిననో, చింతామణిః = చింతామణివంటిది, తే=నీయొక్క, కరః=హస్తము, సురతరుః=కల్పవృక్షమువంటిది, హేఇన్దిరే=ఓలక్ష్మీదేవీ! సదా=ఎల్లప్పుడును, త్వమేవ=నీవే, నవనిధిః=నవనిధిస్వరూపిణివి, తవ=నీయొక్క, దయారసః=కృపారసము, అన్వహం=ప్రతిదినమునందు, రసరసాయనం-రస=రుచికరమయిన, రసాయనం=రసాయనమువంటిది, వివిధ...ప్రదం-వివిధ=నానావిధములయిన, వాఞ్ఛితార్థప్రదం-వాఞ్ఛిత=కోరఁబడిన, అర్థ=పదార్థములను, ప్రదం=ఇచ్చుచున్నటువంటి, తవ=నీయొక్క, ముఖం=ముఖము, కలానిధిః=చంద్రునివంటిది.



తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! ఈలోకమునందు నీకటాక్షము, మనస్సు, హస్తము, వరుసగా కామధేనువు, చింతామణి, కల్పవృక్షములవలె కోరఁబడిన పదార్థముల నన్నిటిని యిచ్చును. నీవు సదా నవనిధిస్వరూపిణివి, నీదయారసము ఎల్లప్పుడును రుచికరమయిన రసాయనమువంటిది, నీముఖము వివిధవాంఛితార్థప్రదమగు చంద్రునివంటిది.

యథా రసస్పర్శనతోఽయసోఽపి
సువర్ణతా స్యాత్కమలే తథా తే,
కటాక్షసంస్పర్శనతో జనానా
మమఙ్గలానామపి మాఙ్గలిక్యమ్. ౯౧

టీ. యథా=ఏలాగున, అయసోఽపి=ఇనుమునకును, రసస్పర్శనతః-రస=పాదరసముయొక్క, స్పర్శనతః = స్పర్శమువలన, సువర్ణతా = స్వర్ణత్వము, స్యాత్=సంభవించునో? హేకమలే=ఓలక్ష్మీదేవీ! తథా = అలాగున, తే=నీయొక్క, కటాక్షసంస్పర్శనతః-కటాక్ష=కడగంటిచూపుయొక్క, సంస్పర్శనతః=స్పర్శమువలన, జనానాం=జనులయొక్క, అమఙ్గలానామపి=అశుభగుణములకును, మాఙ్గలిక్యం=మంగళత్వము, స్యాత్=కలుగును.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! ఇనుమునకు రసస్పర్శమువలన స్వర్ణత్వ మేవిధముగా కలుగునో ఆవిధముగా నీకటాక్షసంస్పర్శమువలన జనులయొక్క అశుభగుణములకు మంగళత్వము గలుగుచున్నది.

దేహీతి నాస్తీతి వచః ప్రవేశాత్
భీతో రమే త్వాం శరణం ప్రపద్యే,
అతస్సదాస్మిన్నభయప్రదా త్వమ్
సహైవ పత్యా మమ సన్నిధేహి. ౯౨

టీ. హేరమే=ఓలక్ష్మీదేవీ! దేహి=ఇమ్మనునట్టియు, నాస్తి=లేదనునట్టియు, వచఃప్రవేశాత్-వచః=మాటయొక్క, ప్రవేశాత్=ప్రవేశమువలన,

భీతస్య = భయమునొందినవాఁడనై, త్వాం=నిన్ను, శరణం=రక్షకురాలనుగా, అహం=నేను, ప్రపద్యే=పొందుచున్నాను. అతః=ఈకారణమువలన, త్వం= నీవు, సదా=ఎల్లప్పుడును, మయి = ఈనాయందు, అభయప్రదా=అభయమునిచ్చుచున్నదానవై, తిష్ఠ=ఉండుమా. పద్మావతీహృదయ=భర్తయగునారాయణమూర్తితోఁగూడా, మమ = నాకు, సన్నిధేహి = సన్నిధానమునిమ్మా. (అనఁగా నాయొక్కహృదయమునందుండుమా. యని భావము.)

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నేనితరులను దేహియని యడుగుటయును, నన్నాశ్రయించినవారలకు నాస్తియని చెప్పుటయును, ఈరెంటివలన మిక్కిలిభయము నొందినవాఁడనై, తద్భయనివారణార్థమై నిన్నాశ్రయించుచున్నాఁడను. ఈ దేహి, నాస్తియనుమాట యెప్పటికిని నాయందు లేనట్లు, అభయమిచ్చుచున్న దానవై నాయందు స్థిరముగానుండుమా. మఱియు భర్తయగు శ్రీమన్నారాయణమూర్తితోఁగూడా నాకు నీసన్నిధానము నిమ్మా.

కల్పద్రుమేణ మణినా సహితా సురభ్యా
శ్రీస్తే కలా మయి రసేన రసాయనేన,
అస్థాయినో మమచ దృక్కరపాణిపాద
స్పృష్ట్యా సువర్ణవపుషస్స్థిరజఙ్గమాస్స్యుః. ౯౩

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! కల్పద్రుమేణ = కల్పవృక్షముతోడను, మణినా=చింతామణితోడను, సురభ్యా=కామధేనువుతోడను, సహితా=[illegible] గున్నటువంటి, తే=నీయొక్క, కలా=కళ, మయి=నాయందు[illegible] (అనఁగా నామనస్సునందలి), రసాయనేన=మాధుర్యరసమునకు, అయనేన=స్థానమయిన, రసేన=భక్తిరసముతోడ. సహితా=[illegible]సినదై, అస్థాయినః=ఎక్కడ[illegible]యుండు భక్తిరసమునకు స్థానమయిన (అనఁగా సిద్ధిక్తుఁడనైన), మమచ=నాయొక్కయు, దృక్=కటాక్షముయొక్కయు, కర=బాహువుయొక్కయు, పాణి=[illegible]చేతియొక్కయు, పాద=పాదముయొక్కయు. స్పృష్ట్యా=స్పర్శముచేత,



స్థిరజఙ్గమాః-స్థిర=పర్వతవృక్షాదిరూపమయిన [illegible] పదార్థములును, జఙ్గమాః=మనుష్యాదిరూపములయిన చేతన పదార్థములును, సువర్ణవపుషః=స్వర్ణరూపములు గలిగినవిగా, స్యుః=అగునుగాక.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! సకల కల్పవృక్షము, చింతామణి, కామధేనువు రూపములయిన మంగళకర వస్తువులయందు [illegible] నీ[illegible]గుననున్నదో, అట్లాగున నా భక్తిరసమునందు వ్యాపించినదిగనుక నే[illegible] [illegible] భక్తిరసముతోడ [illegible], నీకళకు పాత్రుఁడనైన, నాయొక్క పాణి పాదాద్యవయవ స్పర్శముచేత చేతనాచేతనపదార్థములు, స్వర్ణరూపములుగా [illegible]గాకయని ప్రార్థించుచున్నాఁడను. (అనఁగా లోకమునందు లక్ష్మీకళకుపాత్రుఁడైన సౌభాగ్యవంతునియొక్క అవయవసంబంధముచేత, సకలపదార్థములు స్వర్ణమయములగునని భావము.)

ఆద్యాదివిష్ణోస్స్థిరధర్మపత్నీ
త్వమమ్బ పద్మా మమ సన్నిధేహి,
ఆద్యాదిలక్ష్మీ త్వదనుగ్రహేణ
పదేపదే మే నిధిదర్శనం స్యాత్. ౯౪

టీ. హే అమ్బ=జగజ్జననివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, ఆద్యా=సమస్తములకు మొదటిదానవు. ఆదివిష్ణోః=ఘనుడగు [illegible] [illegible]నైన విష్ణుమూర్తికి, స్థిరధర్మపత్నీ-స్థిర=ఎప్పటికిని [illegible]లవైన, ధర్మపత్నీ=ధర్మభార్యవు, మమ=భక్తుఁడనైననాకు, త్వం=నీవు, పద్మా=భర్తయగు నారాయణమూర్తితోఁగూడ, సన్నిధేహి=సమీపమునందుండుమా. హే ఆద్యాదిలక్ష్మీ-ఆద్యా=సమస్తభక్తులకు [illegible] [illegible]రాలవైన, ఆదిలక్ష్మీ = ఓయాదిలక్ష్మీ! త్వదనుగ్రహేణ-త్వత్=నీయొక్క, అనుగ్రహేణ=అనుగ్రహముచేత, మే=నాకు, పదేపదే=ప్రతియడుగునందును, నిధిదర్శనం-నిధి = పదినిధులయొక్క, దర్శనం=దర్శనము, స్యాత్=సంభవించునుగాక.

తా. జగజ్జననివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! సమస్తశక్తులకు మొదటిదానవును, శ్రీమహావిష్ణువునకు స్థిరమైన పత్నియునైన సీవు భక్తుఁడనైన నాకు శ్రీమన్నారాయణమూర్తితోఁగూడ నీ సన్నిధానమునిమ్ము; మఱియు సమస్తశక్తులకు ప్రధానురాలవైన ఓయాదిలక్ష్మీ! నీకృపచేత ప్రతియుగమునందును ధననిధులయొక్క దర్శనము గలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

ఆద్యాదిలక్ష్మీ హృదయం పఠేద్యః
సరాజ్యలక్ష్మీ మచలాం తనోతి
మహాదరిద్రోఽపి భవేద్ధనాఢ్య
స్తదన్వయే శ్రీస్స్థిరతాం ప్రయాతి. ౯౫

టీ. యః=ఏపురుషుఁడు, ఆద్యాది...హృదయం-ఆద్యాదిలక్ష్మీ=సమస్తశక్తి ప్రధానురాలైన ఆదిలక్ష్మియొక్క, హృదయం=హృదయమను పేరుగల గ్రంథమును, పఠేత్=చదువునో, సః=ఆపురుషుఁడు, అచలాం=స్థిరమయినటువంటి, రాజ్యలక్ష్మీం = రాజ్యసంపత్తును, తనోతి=పొందుచున్నాఁడు. మహాదరిద్రోఽపి=గొప్పదరిద్రుఁడైనప్పటికిని, ధనాఢ్యః-ధన=ద్రవ్యసంపత్తుచేత, ఆఢ్యః=సంపూర్ణుఁడుగా, భవేత్=అగును. తదన్వయే-తత్ = ఆపురుషునియొక్క, అన్వయే = వంశమునందు, శ్రీః=లక్ష్మీదేవి, స్థిరతాం=స్థిరత్వమును, ప్రయాతి=పొందుచున్నది.

తా. ఏపురుషుఁడు సమస్తశక్తి ప్రధానురాలగు "ఆదిలక్ష్మీ హృదయము" అను పేరుగల గ్రంథమును పఠించునో, ఆపురుషుఁడు స్థిరమైనటువంటి రాజ్యసంపత్తును బొందుచున్నాఁడు. మహాదరిద్రుఁడైనను ధనాఢ్యుఁడగుచున్నాఁడు. అతనియొక్క వంశమునందు లక్ష్మీదేవి స్థిరముగానుండును.

యస్యాః స్మరణమాత్రేణ తుష్టా స్యాద్విష్ణువల్లభా,
తస్యాభీష్టం దదాత్యాశు తం పాలయతి పుత్రవత్. ౯౬



టీ. విష్ణువల్లభా=విష్ణుపత్నియగు లక్ష్మీదేవి. యస్య=ఏపురుషునికి, స్మరణమాత్రేణ=తన్ను స్మరించినందు చేతనే, తుష్టా=సంతుష్టురాలుగా, స్యాత్=అగునో, తస్య=ఆపురుషునికి, సా=ఆలక్ష్మీదేవి, ఆశు=శీఘ్రముగా, అభీష్టం=ఇష్టపదార్థమును, దదాతి=ఇచ్చుచున్నది. తం=ఆపురుషుని, పుత్రవత్ = పుత్రునితో సమానముగా, పాలయతి=రక్షించుచున్నది.

తా. లక్ష్మీదేవి, ఏపురుషుఁడు తన్ను స్మరించినందు చేతనే సంతుష్టురాలగునో, ఆపురుషునికి కోరినపదార్థములను శీఘ్రముగా నొసఁగుటయేగాక యతనిని తనపుత్రునివలెఁ గాపాడుచున్నది.

ఇదం రహస్యం హృదయం సర్వకామఫలప్రదమ్,
జపః పఞ్చసహస్రం తు పురశ్చరణముచ్యతే. ౯౭

టీ. సర్వకామఫలప్రదం-సర్వ = సమస్తమయిన, కామ=కోరఁబడిన, ఫల=ఫలమును, ప్రదం=ఇచ్చునట్టి, ఇదం=ఈ, హృదయం=లక్ష్మీహృదయము, రహస్యం=పరమరహస్యమయినది. పఞ్చసహస్రంతు=ఐదు వేలమార్లు, జపః = జపము, పురశ్చరణం=పురశ్చరణముగా, ఉచ్యతే=చెప్పఁబడుచున్నది. (అనఁగా గురువుచేత నుపదేశింపఁబడిన లక్ష్మీహృదయరూపమహామంత్రము భక్తుఁడైనవాఁడు ఐదువేలమార్లు మనన జపింపవలయునని భావము.

త్రికాలమేకకాలం వా నరో భక్తిసమన్వితః,
యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి స యాతి పరమాం శ్రియమ్.

టీ. త్రికాలం=మూఁడుకాలములయందైనను, ఏకకాలంవా=ఒకకాలమందైనను, భక్తిసమన్వితః=భక్తితోఁ గూడుకొన్నటువంటి, యః=ఏ, నరః = మనుష్యుఁడు, పఠేత్=పఠించునో, శృణుయాద్వాపి=వినునో, సః = ఆపురుషుఁడు, పరమాం=ఉత్తమమయిన, శ్రియం=సంపత్తును, యాతి = పొందుచున్నాఁడు.

తా. ఏపురుషుఁడు ఈ లక్ష్మీహృదయమనుస్తోత్రము భక్తితోఁ గూడుకొన్నటువంటివాఁడై మూఁడుకాలములయందైనను ఒకకాలమందైనను పఠించునో, లేక వినునో ఆపురుషుఁడు, ఉత్తమమయిన సంపత్తును బడయుచున్నాఁడు.

మహాలక్ష్మీం సముద్దిశ్య నిశి భార్గవవాసరే,
ఇదంశ్రీ హృదయంజప్త్వా పఞ్చవారం ధనీభవేత్. ౯౯

టీ. మహాలక్ష్మీం=మహాలక్ష్మిని, సముద్దిశ్య=ఉద్దేశించి, భక్తః=భక్తుఁడైనవాఁడు, పఞ్చవారం=ఐదువారములు, భార్గవవాసరే=ప్రతిశుక్రవారమునందు, నిశి=రాత్రికాలమునందు, ఇదం=ఈ, శ్రీహృదయం=లక్ష్మీహృదయమును, జప్త్వా=జపించి, ధనీ=ధనవంతుఁడుగా, భవేత్=అగును.

తా. భక్తుఁడైనవాఁడు మహాలక్ష్మిని యుద్దేశించి ఐదుశుక్రవారములు రాత్రికాలమునందు ఈలక్ష్మీహృదయమును జపించినచో ధనవంతుఁడగును.

అనేనహృదయేనాన్నం గర్భిణ్యై అభిమన్త్రితమ్,
దదాతి తత్కులే పుత్రో జాయతే శ్రీపతిస్స్వయమ్. ౧౦౦

టీ. అనేనహృదయేన = ఈ లక్ష్మీహృదయమను మహామంత్రముచేత, అభిమన్త్రితం=మంత్రింపఁబడినటువంటి, అన్నం=అన్నమును, గర్భిణ్యై=గర్భవతియగు స్త్రీకి అను, దదాతిచేత్=ఇచ్చుచున్నవాఁడైనచో, తత్కులే-తత్=అతనియొక్క, కులే = వంశమునందు, శ్రీపతిః=లక్ష్మీపతియగు నారాయణమూర్తి, స్వయం=తాను, పుత్రః=పుత్రుఁడుగా, జాయతే=పుట్టుచున్నాఁడు.

తా. ఈ లక్ష్మీహృదయమనుమహామంత్రముచే మంత్రింపఁబడినటువంటి యన్నమును గర్భవతియయిన స్త్రీకొఱకు ఎవఁడిచ్చుచున్నాఁడో అతనియొక్క వంశమునందు లక్ష్మీపతియగు నారాయణమూర్తి తాను పుత్రుఁడుగా జనకించుచున్నాఁడు.



నరేణాప్యథవా నార్యా లక్ష్మీహృదయ మన్త్రితే,
జలే పీతేచ తద్వంశే మన్దభాగ్యో నజాయతే. ౧౦౧

టీ. నరేణాపి=పురుషునిచేతఁగాని, అథవా=లేక, నార్యాపి=స్త్రీచేతఁగాని, లక్ష్మీహృదయమన్త్రితే-లక్ష్మీహృదయ=లక్ష్మీహృదయమను మహామంత్రముచేత, మన్త్రితే=మంత్రింపఁబడినటువంటి, జలే=ఉదకము, పీతేసతి=త్రాగఁబడినదగుచుండఁగా, తద్వంశే=వారికులమునందు, మన్దభాగ్యః=దౌర్భాగ్యవంతుఁడు, నజాయతే=పుట్టఁడు.

తా. ఏపురుషుఁడుగాని స్త్రీగాని లక్ష్మీహృదయమహామంత్రముచే మంత్రింపఁబడినటువంటి యుదకమును త్రాగుచుందురో వారియొక్క వంశమునందు దరిద్రుఁడైనవాఁడు పుట్టనే పుట్టఁడు.

యఆశ్వయుజే మాసిచ శుక్లపక్షే
రమోత్సవే సన్నిహితేచ భక్త్యా,
పఠేత్తథైకోత్తరవారవృద్ధ్యా
లభేత సౌవర్ణమయీం సువృష్టిమ్. ౧౦౨

టీ. యః=ఏపురుషుఁడు, ఆశ్వయుజేమాసిచ = ఆశ్వయుజమాసమునందు, శుక్లపక్షే=శుక్లపక్షమునందు. రమా=లక్ష్మీదేవియొక్క, ఉత్సవే=ఉత్సవము, సన్నిహితేసతి=సమీపించినదగుచుండఁగా, భక్త్యా=భక్తితో, లక్ష్మీహృదయం=లక్ష్మీహృదయమును, తథా=విధముగ. పఠేత్=పఠించునో, తథా=అట్లయిన, సః=ఆపురుషుఁడు, ఏకోత్తరవారవృద్ధ్యా=ఏకోత్తరవారవృద్ధిచేత, సౌవర్ణమయీం = బంగారువికారమయిన, సువృష్టిం = మంచివర్షమును, లభేత = పొందును.

తా. ఏపురుషుఁడు ఆశ్వయుజమాసశుక్లపక్షమునందు లక్ష్మీదేవి యుత్సవమునందు లక్ష్మీహృదయమును భక్తితోఁగూడుకొన్న

వికోత్తరవారవృద్ధిచేత వివిధమైన పారాయణముఁజేయునో ఆపురుషుఁడావిధ
మున, బంగారు వికారమయిన సువృష్టినిబొందును.

య ఏకభక్త్యాన్వహమేకవర్షమ్
విశుద్ధధీస్సప్తతివారజాపీ,
స మన్దభాగ్యోఽపి రమాకటాక్షాత్
భవేత్సహస్రాక్షశతాధిక శ్రీః. ౧౦౩

టీ. యః=ఏ పురుషుఁడు, ఏకవర్షం=ఒక సంవత్సరకాలము, అన్వహం=ప్రతిదినమునందును, ఏకభక్త్యా=ముఖ్యమయిన భక్తిచేత, సప్తతివారజాపీ-సప్తతివార=డెబ్బదిమారులు, జాపీ=జపించుచున్న వాఁడై, విశుద్ధధీః=నిర్మలబుద్ధిగలవాఁడుగా, స్యాత్=అగునో? సః=ఆపురుషుఁడు, మన్దభాగ్యః=దరిద్రుఁడైనప్పటికిని, రమాకటాక్షాత్=లక్ష్మీకటాక్షమువలన, సహస్రాక్షశతాధిక శ్రీః-సహస్రాక్ష=ఇంద్రునికంటె, శతాధిక శ్రీః=నూరింతలు పరిపూర్ణ సంపత్తుఁగలవాఁడుగా, భవేత్=అగును.

తా. ఏపురుషుఁడు, ఒక సంవత్సరకాలము ప్రతిదినమునందు దృఢమయిన భక్తితోఁడ, డెబ్బదిమారులు లక్ష్మీహృదయమును జపించుచున్న వాఁడై, విశుద్ధమగు బుద్ధిగలవాఁడగునో, ఆ పురుషుఁడు దరిద్రుఁడైనను, లక్ష్మీదేవి యనుగ్రహమువలన, ఇంద్రునితో సమానమగు నూరింతలు సంపూర్ణమైన ఐశ్వర్యముగలవాఁడుగా నగును.

శ్రీకాఙ్ఘ్రిభక్తిం హరిదాసదాస్యం
ప్రపన్నమన్త్రార్థదృఢైకనిష్ఠామ్,
గురోస్స్మృతిం నిర్మలబోధబుద్ధిం
ప్రదేహి మే తే పరమంపదం శ్రీః. ౧౦౪

టీ. హేశ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! శ్రీకాఙ్ఘ్రిభక్తిం-శ్రీశ=శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క, అఙ్ఘ్రిభక్తిం=పాదభక్తిని, హరిదాసదాస్యం-హరి



దాస=నారాయణభక్తులయొక్క, దాస్యం=కైంకర్యమును, ప్రపన్న...నిష్ఠాం-ప్రపన్న=జ్ఞానవిషయములయిన, మన్త్ర=మహామంత్రములయొక్క, అర్థ=అర్థమునందు, దృఢ=స్థిరమయిన, ఏక=ముఖ్యమయిన, నిష్ఠాం=ఆసక్తిని, గురోః=గురువుయొక్క, స్మృతిం=స్మరణమును, నిర్మలబోధబుద్ధిం-నిర్మల=స్వచ్ఛమయిన, బోధ=జ్ఞానమును, బుద్ధిం=బుద్ధిని, తే=నీయొక్క, పరమంపదం=ఉత్తమస్థానమును, మే=నాకొఱకు, ప్రదేహి=ఇమ్ము.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క పాదములయందలి భక్తిని. హరిదాసులయొక్క కైంకర్యమును, జ్ఞానవిషయములయిన మహామంత్రములయొక్క యర్థమునందు దృఢైకనిష్ఠయు గురువుయొక్క స్మరణమును, స్వచ్ఛమయినజ్ఞానమును, బుద్ధిని, నీయుత్తమస్థానమును నాకను గ్రహింపుమా.

పృథ్వీపతిత్వం పురుషోత్తమత్వం
విభూతివాసం వివిధార్థసిద్ధిమ్,
సంపూర్ణకీర్తిం బహువర్షభోగం
ప్రదేహి మే లక్ష్మి పునః పునస్త్వమ్. ౧౦౫

టీ. పృథ్వీపతిత్వం=ప్రభుత్వమును, పురుషోత్తమత్వం=పురుషశ్రేష్ఠత్వమును. విభూతివాసం=ఐశ్వర్యస్థానమును, [illegible] వివిధార్థసిద్ధిం-వివిధ=అనేకవిధములుగనగల, అర్థ=ప్రయోజనములయొక్క, సిద్ధిం=సిద్ధిని, సంపూర్ణకీర్తిం-సంపూర్ణ=పరిపూర్ణమయిన, కీర్తిం=యశస్సును, బహువర్షభోగం-బహువర్ష=అనేకసంవత్సరములయందు, భోగం=[illegible] సుఖమును, హేలక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మే=నాకొఱకు, పునః పునః=మాటిమాటికి, ప్రదేహి=ఇమ్మా.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! ప్రభుత్వమును, పురుషోత్తమత్వమును వివిదార్థసిద్ధిని పరిపూర్ణమయిన కీర్తిని, అనేక సంవత్సరములయం వనుభవింపఁదగిన సుఖమును, నాకెల్లపుటికిని కలుఁగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

వాదార్థసిద్ధిం బహులోకవశ్యం
వయస్స్థిరత్వం లలనాసుభోగమ్,
పౌత్రాదిలబ్ధిం సకలార్థసిద్ధిం
ప్రదేహి మే భార్గవి జన్మజన్మని. ౧౦౬

టీ. హే భార్గవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! వాదార్థసిద్ధిం=శాస్త్రజ్ఞానసిద్ధిని, బహులోకవశ్యం-బహులోక=అనేకజనులయొక్క, వశ్యం=స్వాధీనపఱచుకొనుటను, వయస్స్థిరత్వం-వయః = వయస్సుయొక్క, స్థిరత్వం=వృద్ధిని, లల...గమ్-లలనా=స్త్రీలయందు, భోగం= సుఖమును, పౌత్రాదిలబ్ధిం-పౌత్రాది=పుత్రపౌత్రాదులయొక్క, లబ్ధిం = ప్రాప్తిని, సకలార్థసిద్ధిం-సకలార్థ=సమస్తార్థములయొక్క, సిద్ధిం=సిద్ధిని, జన్మజన్మని = ప్రతిజన్మమునందును, మే = నాకు, ప్రదేహి=ఇమ్ము.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! శాస్త్రజ్ఞానసిద్ధిని, బహుజనవశ్యమును, వయస్థిరత్వమును, స్త్రీలయందుసుఖమును,పుత్రపౌత్రాదిసంపత్తులయొక్క ప్రాప్తిని,సమస్తార్యములయొక్క సిద్ధిని, ప్రతిజన్మమునందును నాకు కలుఁగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

సువర్ణవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః
సుధాన్యవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః,
కల్యాణవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః
విభూతివృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః. ౧౦౭

# ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, గృహే=గృహమునందు, సువర్ణవృద్ధిం-సువర్ణ=స్వర్ణముయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుము, సుధాన్యవృద్ధిం-సుధాన్య = ధాన్యములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు చేయుమా? కల్యాణవృద్ధిం-కల్యాణ = శుభములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుమా? విభూతివృద్ధిం-విభూతి=ఐశ్వర్యములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నాయొక్క గృహమునందు, స్వర్ణ ధాన్య కల్యాణైశ్వర్యాభివృద్ధులు కలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

[illegible]—ఓం, యుం, [illegible], కం, లం, వం, శ్రీం.

ధ్యాయేల్లక్ష్మీం ప్రహసితముఖీం కోటిబాలార్కభాసాం
విద్యుద్వర్ణాంబరవరధరాం భూషణాఢ్యాం సుశోభామ్,
బీజాపూరం సరసిజయుగం బిభ్రతీం స్వర్ణపాత్రం
భర్త్రాయుక్తాం ముహురభయదాం మహ్యమప్యచ్యుతశ్రీః. ౧౦[illegible]

టీ. భక్తః=భక్తుఁడు, ప్రహసితముఖీం-ప్రహసిత=మిక్కిలినవ్వుచున్న, ముఖీం=ముఖముగలిగినదియును, కోటిబాలార్కభాసాం-కోటి=కోటిసంఖ్యగల, బాలార్క=బాలసూర్యులయొక్క, భాసాం=తేజస్సువంటి తేజస్సుగలదియును, విద్యుద్వర్ణాంబరవరధరాం-విద్యుత్=మెఱుపుయొక్క, వర్ణ=కాంతివంటి కాంతిగలిగిన, అంబరవర=శ్రేష్ఠమయిన వస్త్రమును, ధరాం=ధరించినదియు, భూషణాఢ్యాం-భూషణ=ఆభరణములచేత, ఆఢ్యాం=సంపూర్ణురాలైనదియును, సుశోభాం=మంచికాంతి గలిగినదియు, బీజాపూరం=[illegible] మాదీఫలమును, (అనగా [illegible]), అభయంకర భూషణములను, సరసిజయుగం-సరసిజ=కమలములయొక్క, యుగం=జంటను, స్వర్ణపాత్రం=బంగారుపాత్రమును, బిభ్రతీం = ధరించుచున్నదియు, భర్త్రా=భర్తయగు నారాయణమూర్తితోడ, యుక్తాం=కూడుకొన్నదియు, మహ్యమ[illegible]

కును, మహాః = మాటికి, అభయహాం = అభియము నిచ్చుచున్నదియు, అచ్యుత శ్రీం-అచ్యుత=నశింపనటువంటి, శ్రీం=రూపలావణ్య సంపత్తుగలిగిన, లక్ష్మీం=లక్ష్మీ దేవిని, ధ్యాయేత్ =ధ్యానింపవలయును.

తా. మిక్కిలి నవ్వుచున్న ముఖముగలిగినదియు, మెఱుపు కాంతి వంటి కాంతిగలిగిన శ్రేష్ఠమగు వస్త్రమును ధరించినదియు, ఆభరణములచేత సంపూర్ణురాలైనదియు, మంచి ప్రకాశముగలిగినదియు, పద్మాసనరూప మణిమయ కర్ణ భూషణమును, పద్మములయొక్క జంటను, బంగారు పాత్రమును ధరించుచున్నదియు, భర్తయగు నారాయణమూర్తితోడ కూడియున్నదియు, నాశ్రితులకు పలుమా అభయప్రదానముఁజేయుచున్నదియు, నశింపనటువంటి రూపలావణ్యసంపదగలిగినదియు నైన లక్ష్మీదేవిని భక్తుఁడైనవాఁడు ధ్యానింప వలయును.

ఇత్యాథర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే.
ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్రమ్
సంపూర్ణమ్.

---

శ్రీ ర స్తు.

# నా రా య ణ హృ ద య మ[illegible]

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

హరిః ఓమ్. అస్య శ్రీనారాయణహృదయస్తోత్రమ[illegible]
భార్గవఋషిః, అనుష్టుప్ఛందః, లక్ష్మీ[illegible]
దేవతా లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థే జపే[illegible]

అథ న్యాసమ్.

ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి అఙ్గుష్ఠాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి తర్జనీభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోదేవఇతి మధ్యమాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి అనామికాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి కనిష్ఠికాభ్యాంనమః.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంన[illegible]
ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి హృదయాయనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి శిరసేస్వాహా.
ఓం నారాయణః పరోదేవఇతి శిఖాయైవౌషట్.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి కవచాయహుమ్.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి నేత్రాభ్యాంవౌషట్.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి అస్త్రాయఫట్.